

de journalist

NIEUWSGIERIG • KRITISCH • GEDREVEN

februari 2023
tweemaandelijks
#242

vj Vlaamse Vereniging
van Journalisten



**ARTIFICIAL
INTELLIGENCE:
MOETEN WE
BANG ZIJN?**

**CORRY HANKÉ
OVER WERKEN
IN OEKRAÏNE**

MISDAADJOURNALIST PATRICK LEFELON

**‘Als de grote boeven boos
worden, moet je uitkijken’**



IN DIT NUMMER

- | | |
|--|--|
| 04 ACTUA | 20 ACTUA
Liever geen interview dan een promopraatje |
| 06 SPREEKTijd
Patrick Lefelon | 22 INTERVIEW
Corry Hanké over werken in Oekraïne |
| 10 GETIPT | 24 ACHTERGROND
Journalisten op sociale media |
| 10 ACTUA
Regio-omroepen staan voor reshuffle | 26 ACTUA |
| 12 ONDERZOEK
Al-wedloop in de Vlaamse journalistiek | 28 FOTOROL
Tim Dirven |
| 15 ACTUA
De Oekraïense mediawet | 30 RAAD VAN DE JOURNALISTIEK |
| 16 SERVICE
Het nieuwe fiscale regime voor auteursrechtenvergoedingen | 32 IN & UIT HET VAK
Eline Broeckx en Kristof De Ryck |
| 19 VAKPERS
De Artsenkrant | 34 ONDER EMBARGO |

COLOFON

- COÖRDINATIE:**
Pol Deltour (pol.deltour@journalist.be)
en Ruth Desmit (ruth@revista-media.be)
- EINDREDACTIE:** Ruth Desmit
- CONCEPT EN VORMGEVING:** Revista
(www.revista-media.be)
- MEDEWERKERS:** Pol Deltour -
Ruth Desmit - Selma Franssen -
Charlotte Michils - Monica Moritz -
Pieter Knapen - Luc Vanheerentals -
Geert Van Lierde - Ann Braeckman -
Raymond De Craecker
- COVER:** Wouter Van Vooren
- REDACTIESECRETARIAAT:**
Zennestraat 21, 1000 Brussel
Tel. 02/777 08 40
info@journalist.be
www.journalist.be
- ABONNEMENTEN:** info@journalist.be
- RECLAMEREGIE:** Beny Bechler,
beny.bechler@journalist.be
- DRUK EN VERZENDING:** Graphius



Vlaamse Vereniging
van Journalisten

ARTIFICIEEL NIEUWS?

“De wereld is in die korte tijdspanne fundamenteel veranderd. Polarisering is het nieuwe normaal”

De Journalist van februari ploft rond de eerste verjaardag van de oorlog in Oekraïne in jouw brievenbus. De wereld is in die korte tijdspanne fundamenteel veranderd. Polarisering is het nieuwe normaal. Ook journalistiek staat onder druk. En die druk komt uit veel verschillende hoeken.

Deze Journalist gaat in op enkele verontrustende tendensen. Corry Hancké van *De Standaard* getuigt over hoe moeilijk het verslaan van de oorlog in Oekraïne is. Zonder militaire accreditatie kan je gewoon niet aan de bak in Oekraïne. Ook de Oekraïense Mediawet die overheden toelaat journalisten of media te verbieden, zit in de verkeerde schuif.

Een ander gevaar is Artificiële Intelligentie. AI sluipt ons denken en schrijven binnen. Meer en meer teksten, van gedichten tot journalistiek werk, kunnen met artificiële intelligentie gemaakt zijn zonder dat iemand dit doorheeft. Redacties gebruiken AI voorlopig veeleer om de nieuwsconsumptie in kaart te brengen dan om digitale of printpagina's te vullen. Maar de risico's van het gebruik van artificiële intelligentie zijn behoorlijk groot: een chatbot blijkt niet in staat feiten van *fake news* te onderscheiden, om maar één euvel te noemen.

In eigen land krijgen media steeds moeilijker een interview beet met een zanger, acteur, stand-up comedian of gewoon een bekende Vlaming. Niet de journalistiek interesseert die BV's, wel het promoplaatje waarmee ze willen uitpakken. In sommige gevallen wordt de tekst bij het 'nalezen' helemaal herschreven. Redacteurs en media komen zo voor moeilijke keuzes te staan. In hoeverre kan je instemmen met een gesprek als de promomachine aan de andere kant de pen overneemt?

Deze Journalist neemt ook uw inkomen onder de loep nu de regeling voor auteursrechten wettelijk veranderd is. De boodschap is niet eenduidig positief. Freelancers kunnen een hoger loon opbouwen doordat 30 procent uitbetaald wordt in auteursrechten. Maar er zijn ook grote nadelen: ze bouwen intussen wel een pak minder sociale rechten op. Ook journalisten in loondienst kunnen niet op beide oren slapen. In deze hachelijke tijden wil en moet de VVJ een ankerpunt zijn voor alle klachten en problemen. Lezen dus, die *Journalist*!



**KRIS
VAN HAVER**
Voorzitter
VVJ / AVBB

9%

Ook DPG Media, VRT en Belga indexeren freelancetarieven

DPG Media heeft de voorbije maanden de vergoedingen voor een grote groep freelancejournalisten verbonden aan de News City-titels verhoogd. Daarmee speelt de uitgever in op de fors gestegen levensduurte, die ook zelfstandigen fors parten speelt. De verhogingen bedragen gemiddeld 9 procent.

Medio januari gaf DPG Media aan de VVJ een stand van zaken over de verhogingen. Het bedrijf houdt hoe dan ook vast aan een individuele aanpak, en herhaalt dat de deur blijft open staan voor freelancejournalisten die nood hebben aan een aanpassing van hun vergoeding. De VVJ van haar kant blijft aandringen op een collectieve regeling: de inflatie treft iedereen even hard. Daarnaast vraagt de VVJ waarborgen voor de toekomst. DPG Media stelt daartegenover nog steeds de beste betaler onder de Vlaamse nieuwsmedia te zijn.

De VRT kondigde op haar beurt een verhoging van de tarieven van zelfstandige regiocorrespondenten aan. Het voorziene percentage is 10 procent. Dat komt neer op een aanzienlijke budgettaire inspanning in tijden van besparing, klinkt het bij de openbare omroep.

En ook persagentschap Belga tast in de buidel om zijn freelancejournalisten tegemoet te komen. Ondanks de moeilijke budgettaire toestand worden de tarieven per 1 januari met grosso modo 5 procent verhoogd. Tekstbijdragen worden iets hoger gewaardeerd, en ook anciënniteit wordt extra gevalideerd.

Het enige grote mediabedrijf dat tot dusver niet over de brug komt, is Roularta. Ook journalisten die daar expliciet om een verhoging vragen, krijgen nul op het rekest. Tot slot geven ook kleinere vakuitgevers doorgaans niet thuis als de VVJ of individuele journalisten de indexering van de freelancevergoedingen aankaarten. (PDE)

DE QUOTE

‘Ik doe mijn werk doodgraag, maar lig ’s nachts tegenwoordig meer wakker dan ik nog slaap’

– Een freelancejournaliste getuigt bij de VVJ anoniem over de onhoudbare situatie die het gevolg is van stijgende levensduurte en achterop blijvende vergoedingen.

OVER HET MUURTJE

Scandinavische journalistenbonden stappen uit de IFJ

De nationale journalistenverenigingen van Denemarken, Finland, Noorwegen en IJsland maken niet langer deel uit van de Internationale Federatie van Journalisten (IFJ). Zij laken al langer het gebrek aan slagkracht en financiële openheid van de IFJ. De spreekwoordelijke druppel was het stilzwijgen van de IFJ toen de Russische journalistenbond RUJ antennes begon in te richten in het door Rusland bezette deel van Oekraïne. Het vertrek van de Scandinavische journalistenbonden gaat in 6 maanden na de opzegging van eind januari. Een nadeel is dat zij niet langer aanspraak kunnen maken op de internationale IFJ-kaart voor hun journalisten. De betrokken organisaties blijven overigens wel lid van de Europese deelfederatie EFJ. (PDE)

EFJ vraagt Europees Parlement Media Freedom Act bij te sturen

De Europese Federatie van Journalisten (EFJ) heeft het Europees Parlement om een grondige bijsturing van de European Media Freedom Act (EMFA) verzocht. Het parlement buigt zich eerstdaags over een voorstel van de Europese Commissie ter zake. Met de EMFA wil Europa meer waarborgen vastleggen voor mediavrijheid, in het licht van bedreigingen die uitgaan van zowel overheden als mediatyconen. De EFJ dringt samen met 43 andere organisaties niettemin aan op verbeteringen. Zo wordt een sterkere bescherming van het journalistieke bronnengeheim gevraagd, met extra waarborgen tegenover spyware. Redactiestatuten moeten de redactionele onafhankelijkheid bewaken, en mediahuizen moeten transparantie afleggen over hun eigendomsstructuren en de algoritmes die ze inschakelen. (PDE)

Naar barema's voor freelancejournalisten?

In het najaar zette de Europese Commissie het licht op groen voor collectieve afspraken over freelance voorwaarden. Concreet nemen de nieuwe richtlijnen de mededingingsrechtelijke drempels weg voor betere vergoedingen en andere werkvoorwaarden. De minimumvergoedingen voor zelfstandige pakjesbezorgers, waarvan sprake is in het nieuw voorontwerp van wet die de zogenaamde 'postwet' moet aanpassen, passen in dit plaatje. De VVJ hoopt op navolging in de journalistieke sector en had intussen een overleg met de federale minister van Werk Pierre-Yves Dermagne (PS). Collectieve antwoorden zijn essentieel om uitdagingen als de stijgende levensduurte en de gewijzigde fiscaliteit voor auteursrechtenvergoedingen het hoofd te bieden. (CM)

HET CIJFER

6%

Wat is het btw-tarief voor vergoedingen die een btw-plichtige zelfstandige journalist aanreken aan zijn of haar opdrachtgever? De algemene regel zegt: 21 % voor prestatievergoedingen en 6 % voor auteursrechtelijke vergoedingen. Toch laat de Btw-administratie in een nieuw antwoord dat we verkregen de deur op een kier. 'Wij bekijken de volledige uitgaande handeling', wordt gezegd. 'Als die in zijn geheel een overdracht van auteursrechten inhoudt, is het tarief 6 %. Voor ons is het onderscheid dat de inkomstenbelasting hierbij maakt, niet van belang.' (PDE)

VVJ adviseert negatief over wetsvoorstel Groen

In de Kamer heeft Groen-Ecolo een wetsvoorstel ingediend om de journalistieke vrijstellingen in de dataprivacywet uit te breiden tot burgerjournalisten en ngo's. Die vrijstellingen laten journalisten toe om persoonsgebonden informatie te verwerken zonder voorafgaande toestemming of verplichting tot schrappen wanneer iemand daarom verzoekt. De voorwaarde is dat de journalist de sectorale beroepsethiek naleeft. De Groenen stellen nu voor deze voorwaarde te schrappen en te vervangen door een algemener criterium van 'algemeen belang'. Tegelijk zouden de vrijstellingen wel maar kunnen ingeroepen worden wanneer dat 'nodig' zou zijn. De VVJ/AVBB gaf op verzoek van de bevoegde Kamercommissie een negatief advies. Voor de VVJ mag een eventuele uitbreiding van de vrijstellingen niet gepaard gaan met een inperking van de vrijstellingen op zich. (PDE)

De volledige VVJ-nota staat op www.journalist.be.

MISDAADVERSLAGGEVER PATRICK LEFELON (HLN)

‘Komt daar zo’n drugscrimineel met gebleachte tanden op me af om een beetje te zaniken’



© Wouter Van Vooien

Politie en justitie ontbinden al hun duivels in de strijd tegen drugscriminaliteit. Voor misdaadverslaggevers brengt dat een pak werk op de plank, tegelijk met een stapel bedreigingen. Patrick Lefelon (58), gerechtsverslaggever bij *Het Laatste Nieuws*, heeft er mee leren leven. 'Wat wij meemaken is peanuts vergeleken met Nederland.'

MONICA MORITZ

Patrick Lefelon: 'Schrijven over criminaliteit houdt altijd risico's in. Je wordt niet meteen een sympathieke kerel bevonden wanneer je schrijft over een zigeunerfamilie die drugs verhandelt en waar iedereen frauduleus blijkt te stempelen of te lijden aan een handicap. Hetzelfde als je het hebt over politiemensen die terechtstaan omdat ze illegaal hebben uitgeschud. Die laten hun vrienden dan vanuit het café bellen: "Het is helemaal niet zoals gij schrijft hè, krapuul". Criminelen nemen het je nooit in dank af dat je hun misdaden aan de grote klok hangt. Kleine boeven sturen wat onaangename berichten of werpen je boze blikken toe in de rechtszaal. Een enkele keer sturen ze hun advocaat op je af, maar verder dan dat gaat het veelal niet. Daarnaast heb je de zware criminelen, die er heel veel voor over hebben om niet in de krant te staan. Dat zijn gevaarlijke mensen die zeer onaangenaam reageren op ongewenste publiciteit. *Dikke Nordin*, dat is er zo eentje. Toen die op de *most-wanted* opsporingslijst van Europol kwam te staan, publiceerden we een ongeblurde foto van hem. Het hek was van de dam. Toen heeft hij mij en *GVA*-collega Joris Van der Aa gedagvaard voor laster en eeroof. In België én in Engeland. Recentelijk is hij ook nog een procedure gestart vanuit Dubai.'

Loont het dan de moeite om zulke risico's te nemen voor een artikel?

'Kijk, je kiest daarvoor. Als misdaadverslaggever beleef je elke dag wel iets frappants, *never a dull moment*. Hoe iemand ertoe komt om een misdaad te plegen en hoe dat dan wordt opgelost, intrigeert mij. Op het moment van de feiten en achteraf bij de reconstructie van

een moord ga ik ter plaatse kijken. Daar hangen altijd mensen rond die iets hebben gezien of het slachtoffer kennen. Je kunt niet op de redactie blijven en wachten tot de politie met een mededeling komt, dan mis je het verhaal.'

'Dat gesnuffel appreciëren schurken niet en dan krijg je soms tegenwind. Zeker als je probeert de familie te bereiken of rellen te fotograferen. Toen de Marokkanen na hun overwinning in Qatar de straat op stormden, werkten journalisten met hun

Te veel mensen
zonder dossierkennis
spuien continu hun
mening over de
drugsproblematiek

fototoestellen en camera's als een rode lap op een stier. Zo hebben ze een verslaggever van VTM op de Turnhoutsebaan flink aangepakt. Je moet dan wel ter plaatse zijn als je fatsoenlijk wil berichten, maar je hoeft er je nek niet voor te riskeren. Ik dacht toen zelf ook: maken dat ik hier weg ben. Soms lopen bedreigingen echt uit de hand, en dan is het wel even schrikken. Bij *HLN* is er beslist om daarover geen details naar buiten te brengen, tenzij het voor de rechtbank komt. Hoe dan ook, als de grote boeven boos worden moet je uitkijken. Kijk maar wat er in Nederland aan de hand is. Wat wij hier meemaken is peanuts daarmee vergeleken.'

In Nederland worden talloze journalisten beveiligd. Misdadverslaggever Peter R. de Vries weigerde dat en is op straat neergekogeld.

'Volgens het Nederlandse openbaar ministerie en de politie komt de opdracht waarschijnlijk van de beruchte drugsbaron Ridouan Taghi. Misdadverslaggever John van den Heuvel staat ook op de dodenlijst van de Mocrromaffia en leeft al 5 jaar onder zware beveiliging. Paul Vugts van *Het Parool* verhuisde zelfs een half jaar naar een safehouse.'

Zelf stond jij toch ook op de radar van boeven?

'Ja, maar daarover wil ik het niet hebben. Enkele mannen waren niet opgezet met hun naam en foto op *HLN.be* en vonden dat ik een lesje moest krijgen. Ze zitten allemaal achter slot en grendel nu. Ik heb ook eens alarmerende dreigberichten uit de terreurhoek gekregen. Zo van "Als je je dochter niet in gevaar wil brengen, dan ...". Dat was beangstigend. Gelukkig zijn die eveneens opgepakt en veroordeeld.' 'Dat ze nu onze minister van Justitie en het Nederlandse koningshuis bedreigen is weer een escalatie. Grote criminelen deinen vandaag voor niets terug. Ik ben onlangs uitgenodigd om het over de notoire drugsmiljonair *Bolle Jos* te hebben in een Nederlands praatprogramma. Dat doe ik dus niet, dat is miserie zoeken. Maar mijn artikels laat ik niet beïnvloeden door dreigementen. Het gevaarlijkste is nog altijd een flagrante fout maken. In het begin van een gerechtelijk onderzoek werk je vaak met elementen die je rechts en links plukt en dan moet je uitkijken dat je geen criminelen erbij betrekt die er achteraf gezien niets mee te maken hebben. Ik heb het meegemaakt in een grote fraudezaak waarin ik de zoon in plaats van de vader als grote fraudeur had afgeschilderd. Die hadden exact dezelfde naam. Dan een schadeclaim krijgen van 100.000 euro, is schrikken.'

Wat is de impact van de recente drugsgerelateerde criminaliteit op gerechtsjournalistiek?

‘Drugscriminaliteit is geen recent fenomeen, alleen hadden politici er in het verleden minder interesse voor. Tegenwoordig lokt de berichtgeving daarover dikwijls politieke reacties uit. De Wever riep onlangs zelfs: “Zet het leger in tegen de drugsmaffia!”. Dat fietst daar allemaal tussen.’

‘Politie en justitie nemen die politici hun uitspraken niet in dank af. Dat geeft hen het gevoel dat ze maar wat aanmodderen, terwijl ze toch daders oppakken en veroordelen, zij het dan met iets meer tijd dan politici zouden willen. Vervelend voor de *crime* journalisten is ook dat nu een hoop mensen, vaak niet gehinderd door enige dossierkennis, continu hun mening spuien over de drugsproblematiek.’

Worden jullie bij dreigementen voldoende bijgestaan door DPG Media en de overheid?

‘Sinds die bedreigingen in het verleden hebben ze bij DPG kordaat ingegrepen en speciale bewakingsfirma’s ingeschakeld. Een crimineel kan op het internet genoeg informatie vinden om te weten waar en wanneer hij je het makkelijkst iets kan aandoen. Ik ga regelmatig joggen en vroeger poste ik dat zoals alleman altijd op Strava. Zulke onnozele dingen kunnen zich tegen je keren. Op overheidsbescherming kunnen we in zeer kritische gevallen ook rekenen natuurlijk.’

Is misdaadverslaggeving - gelet op de risico's - nog populair op de redactie?

‘Er zijn bij ons journalisten die weigeren over drugszaken te schrijven of dat alleen anoniem doen. Dat maakt volgens mij weinig verschil: de onderwereld kent sowieso alle misdaadverslaggevers. Op de begrafenis van het vermoorde meisje Firdaous (*dat omkwam bij een schietpartij in Merksem eerder dit jaar, een zaak die aan de drugsmaffia wordt gelinkt, n.v.d.r.*) kwam meteen zo’n Marokkaanse drugscrimineel

met gebleachte tanden op me af om een beetje te zaniken. Die kent mij natuurlijk van de rechtbank.’

Remmen al die dreigementen je werk af?

‘Nee. Ik let wel op, maar vind dat je een kat een kat moet noemen. De dag dat Firdaous begraven werd, hebben ze haar oom tot acht jaar gevangenisstraf veroordeeld in een drugszaak! Daarover moet je als journalist niet schijnheilig doen. De moeder zegt dat haar familie niets met drugs te maken heeft, maar ze was destijds wel getuige van de ontvoering van haar broer in een drugszaak. Dat schrijf ik dan ook. Zelfs advocaten zeggen in de wandelgangen dat de hele familie geweld over zich afroept door haar banden met

De onderwereld kent elke misdaadjournalist, weet zelfs waar je gaat joggen

het drugsmilieu, ook al hadden de ouders van Firdaous met die bepaalde schietpartij dan niets te maken. Hoe tragisch de dood van dat meisje ook is, over die achtergronden moet je niet zwijgen.’

Geraak je gemakkelijk aan betrouwbare informatie?

‘We krijgen vaak anonieme tips, bijvoorbeeld van mensen die in de buurt van een aanslag wonen. Of van mensen die iemand verdacht willen maken en dat in het nieuws willen zien.’

‘Dertig jaar geleden waren politie en gerecht toegankelijker. Je kon er binnenlopen en vragen hoe een zaak evolueerde. Dat is vandaag onmogelijk. Magistraten zijn zuiniger met informatie. Al heeft het parket in Antwerpen wel een hele weg

afgelegd. Sinds collega Kristof Aertsen in 2018 woordvoerder werd, verloopt de communicatie met de pers veel vlotter en de berichtgeving correcter.’

‘Ook de Antwerpse politie is minder royaal met informatie dan 20 jaar geleden.

Vroeger overliep de officier van wacht de aangiften voor ons: “Een overval op een nachtwinkel, interesseert jullie dat? Een steekpartij?”. Je kon kiezen! Dat is afgelopen. Daartegenover staat dat je de politie kunt bellen als er een tip binnenkomt om die informatie te checken. Natuurlijk verschijnt er vandaag van alles wat gebeurt meteen een foto of video op sociale media, dus moeten ze wel feiten confirmeren die ze van het parket mogen meedelen. De communicatie is duidelijker, maar toch weten we veel minder. Bovendien zijn sommige politiewoordvoerders geneigd het licht van de zon te ontkennen als je nieuws niet positief is voor hun organisatie.’

Dankzij het Sky ECC-politieonderzoek komen steeds meer drugszaken aan het licht, is dat ook voor de journalistiek een zegen?

‘Zeker. Die zaken gaan niet alleen over grote misdadigers, ook over bedrijfsleiders, havenbedienden of politiemannen. In tegenstelling tot wat men aanvankelijk verwachtte zijn er maar een paar politiemensen door Sky ECC ontmaskerd. Door al die onthullingen zijn er nu ook meer rechters die de eeuwige ‘procedurefout’ die advocaten pleiten van de tafel vegen. Uit de gekraakte communicatie van drugsboeven blijkt duidelijk waarover het gaat. Ze kunnen geen kant meer op. Dus zijn de rechters strenger. Alleen zitten de kopstukken die hier veroordeeld zijn dankzij Sky ECC meestal rustig in Dubai, Istanboel of Casablanca.’

Klopt de kritiek van justitie dat journalisten soms de rechtsgang bemoeilijken?

‘Ervaren journalisten doen dat niet. In het begin van een onderzoek moet je alert zijn en geen informatie verspreiden waarmee ze



een dader kunnen klissen. Er lopen soms moordzaken waarover ik mijn informatie achterhoud tot ik ze in de krant kan zetten. Als ik iets opvang, koppel ik meestal terug naar het parket. Zeker in drugszaken vragen ze ons soms om de publicatie van gevoelige informatie uit te stellen. Die afspraken marcheren goed. Twee jaar geleden werd de zoon van een beruchte Limburgse drugsfamilie ontvoerd, en zowel *GVA* als ik wisten het vrijwel meteen. We hebben dat stilgehouden en het embargo veertig dagen gerespecteerd, tot die jongen vrij was. Misdaadjournalisten houden zich aan zulke afspraken.’

Hebben gerechtelijke instanties je bronnengeheim al proberen schenden?

‘En of! Er is een onderzoek geweest naar collega’s van *GVA* en mezelf waarbij wij als

verdachten werden ondervraagd over onze omgang met een bepaald contact. Ze wilden absoluut weten wat die man ons vertelde en wat hij daarvoor in ruil kreeg. Ze gingen er zelfs van uit dat wij hem informatie verstrekten waarmee hij iets kon doen in het criminele milieu. Op die manier hebben ze een zaak opgeblazen waarmee wij niets te maken hadden. Een journalist is zelfs aangepakt door de onderzoeksrechter in een *verhoor categorie 4*, dat is extra zwaar. Pure intimidatie.’

Hoe nuttig is goede gerechtsjournalistiek? Hoe maak je het verschil?

‘Je stukken zijn nuttig als je lezers er iets aan hebben. Als ze bijvoorbeeld alerter zijn of minder goedgelovig na het lezen van een oplichtersverhaal, om maar iets te noemen.

Anderzijds is verslaggeving over georganiseerde criminaliteit niet onmiddellijk nuttig voor lezers, omdat ze er zelf zelden of nooit mee te maken krijgen. Om die reden liggen mensen na verloop van tijd ook niet meer wakker van die aanslagen. Ze wennen eraan. Tot er natuurlijk een onschuldige dode valt.’

‘Als pers telkens opnieuw mistoestanden aanklagen maakt in de praktijk weinig verschil. We schrijven al meer dan dertig jaar dat de federale politie onderbemand is en toch verandert er nauwelijks iets. Bij het begin van operatie Sky ECC was zeventig procent van de Federale Politie in Antwerpen bezig met drugszaken terwijl ze ook andere katten te geselen hebben. Slachtoffers van andere misdaden geven geen moer om stukken over schietpartijen in het drugsmilieu.’

Tot slot: welke goede raad heb je voor beginners in de misdaadverslaggeving?

‘Misdaden worden zelden tussen negen en vijf uur gepleegd. Meestal gebeurt het op een vrijdagavond, wanneer je al andere plannen hebt. Nachtwerk is *part of the job*. Net als iedere journalist moet je veel research doen en contacten opbouwen op alle niveaus en met alle spelers. Niet alleen met politie, parket en advocaten, ook met het milieu. En daar staan ze niet te springen om met journalisten te praten, dus dat is een werk van lange adem. Je moet kritisch blijven en uitspraken van getuigen altijd met een korrel zout nemen. Boeven staan je niet te woord om je te plezieren. Je moet goed weten hoe justitie en politie werken. Wat je schrijft moet feitelijk en juridisch juist zijn, anders riskeer je een recht van antwoord, schadeclaims, enzovoort. Het volstaat niet om je informatie alleen op de sociale media te zoeken: ter plaatse gaan is elementair. Dan voel je beter aan of er een goed verhaal in zit. Een zaak opvolgen is ook broodnodig. Slachtoffers die eerst niets kwijt willen veranderen soms van gedachten en praten later wel. En verder moet je vooral goed op je tellen letten.’

MIGRATIERECHT

Meer dan eens beheerst migratierecht de actualiteit. Van de opvangcrisis in eigen land over verboden deportatie naar derde landen tot het beruchte migratiepact. Negen herkenbare cases maken niet-specialisten wegwijs in de complexe materie van verblijfsrecht in België. Een must voor wie vaak bericht over migratie.

Migratierecht van Ellen Desmet is uit bij Academia Press

DOCUMENTAIRE

WAR JUNKIES

Achter elke oorlogsverslaggever staat een sterke... fixer. Op die fixers wordt ingezoomd in de documentairereeks *War Junkies*. Wie zijn de sterke mannen en vrouwen achter Rudi Vranckx, Joanie de Rijke, Bruno Beeckman en Daniel Demoustier? Bekijk het op Streamz.

Streamz

DOCUMENTAIRE

GEVANGEN IN EEN TEKENING

Toen Recep Tayyip Erdogan, toen nog premier, vandaag president van Turkije, in 2014 Twitter aan banden legde, tekende cartoonist Ruben Oppenheimer de man in zijn slip en terwijl hij het bekende vogeltje achterwaarts nam. Het leverde hem lawines aan haatspraak op vanwege Nederlandse Turken. Daarover, en over wat dat met een mens doet, gaat het in de beklijvende NPO-reportage *Gevangen in een tekening*.

<https://www.npostart.nl/het-uur-van-de-wolf>

JAARVERSLAG

BOVEN HET GEWOEL

Aan jaarverslagen over 2022 geen tekort, de voorbije jaarwisseling. Maar hoe brachten onze redacties het er zelf vanaf het voorbije jaar? Alvast de collega's van *De Standaard* geven openheid van zaken in hun jongste Journalistiek Jaarverslag 2022. Een bron van inspiratie en voldoening voor elk van ons.

De Standaard - Journalistiek Jaarverslag 2022

Crisis bij AVS kondigt

AVS, de Oost-Vlaamse regionale tv-omroep, zit in slechte papieren en verkreeg van de Gentse ondernemingsrechtbank bescherming tegen zijn schuldeisers. De problemen lijken de voorbode van nieuwe convergenties bij de regio-omroepen.

LUC VANHEERENTALS

De Gentse ondernemingsrechtbank heeft Audio Video Studio, zoals de Oost-Vlaamse regionale omroep officieel heet, op 24 januari bescherming verleend tegen een zeventigtal schuldeisers. Binnen vijf maanden moet het bedrijf de rechtbank en de schuldeisers een plan van betaling voorleggen. Die betalingen hoopt AVS over een periode van vijf jaar te realiseren. Wegens het bezit van vastgoed in Gent en Eeklo is de situatie volgens insiders 'niet hopeloos'.

AVS ging op 29 oktober 1988 als eerste regionale omroep in Vlaanderen van start, met nieuws uit en voor een ruime helft van de 60 Oost-Vlaamse gemeenten. Na een reeks saneringen stelt de omroep nog 18 personeelsleden te werk. Enkele jaren geleden waren er dat nog een veertigtal. Volgens hoofdredactrice Lucie De Zutter kijkt de redactie met een dubbel gevoel naar de huidige toestand. Behalve droefenis is er 'een echte wil om hier uit te komen'. Daarvoor rekent de hoofdredactrice op meer mankracht. 'Momenteel draaien we hier met een vijfkoppige redactie, een graficus, twee deskmedewerkers en een vijftal freelancers. Dat houdt ons dagelijks journaal overeind, een journaal dat net als bij de andere omroepen een waarde-ringscijfer krijgt van ruim zeven op tien.'

Lucie De Zutter: 'Als redactie wil je wel ook graag duiding brengen, aan live-verslaggeving doen, een sport- een cultuurprogramma aanbieden en zo meer. Tot enkele jaren geleden lukt dat ook nog. Nu ontbreken hier de middelen voor.' De hoofdredactrice pleit daarom voor een ruimere basisvergoeding voor de regionale omroepen. Die moet hen in staat stellen een vast pakket informatie aan te bieden met minder afhankelijkheid van sponsors.

EXTRA GELD VOOR FUSIES

Eind januari werd minister van Media Benjamin Dalle (CD&V) over de situatie bij AVS aan de tand gevoeld in

reshuffle bij regio-omroepen aan

de Commissie Media van het Vlaams Parlement. Niet voor het eerst pleitte de minister 'voor meer samenwerking en schaalvergroting bij de regionale omroepen, met respect voor hun eigenheid en maatschappelijke meerwaarde'.

'Een fusie tussen AVS en TV Oost lijkt mij een goede zaak', aldus Dalle, 'maar het zijn wel degelijk de omroepen zelf die de keuze moeten maken. Ik wil hen daarin stimuleren en ook laten begeleiden als ze dat wensen.'

Binnenkort legt de minister aan de Vlaamse regering een addendum voor om toe te voegen aan de beheersovereenkomsten met de regionale omroepen. Daarin worden extra middelen voorzien voor zowel dit als volgend jaar. 'Dat betekent onder meer dat diegenen die fusioneren extra middelen zullen krijgen. Dat is ook het geval voor crossmediale samenwerkingsverbanden.' Volgens Dalle toont de situatie bij AVS immers ook de urgentie aan 'om van de regionale televisieomroepen echte regionale mediabedrijven te maken, die niet alleen op televisie werken maar een echt crossmediaal model bezitten en dito verhalen bij de mensen brengen'.

Zowel het bereik als de omzet van de regionale omroepen staat volgens de minister zwaar onder druk. 'De laatste tien jaar is hun omzet met ongeveer een derde gedaald. Dat is duidelijk een rood knipperlicht om te zeggen dat de situatie ernstig is.' Voor een versnelling van de digitale transformatie van de regionale omroepen trok Dalle in juni vorig jaar al twee miljoen euro uit. Die steun is onder meer bedoeld om meer aanwezig te kunnen zijn op digitale platformen.

FUSIE MET TV OOST

In het verleden maakten de twee Oost-Vlaamse regionale omroepen al een paar keer plannen voor een doorgedreven samenwerking. Lucie De Zutter: 'Vanuit één gebouw en met verenigde middelen zouden we elk onze eigen regio bedienen. Wij stonden er niet afkerig tegenover. Minister Dalle laat duidelijk uitschijnen voor een fusie te zijn van de respectieve zenders in zowel Oost- als West-Vlaanderen. Voor ons kan daarover worden gepraat, althans als het ook aan de orde is in de andere provincies.' 'Bij een fusie rijzen er natuurlijk ook vragen naar de

implicaties voor het personeel en de invloed van bovenliggende structuren. Een fusie moet hoe dan ook de kwaliteit van regionale televisie in Oost-Vlaanderen bevestigen.

Daar staan onvermijdelijk middelen tegenover. Ook om ons toe te laten mee te stappen in de crossmediale wereld, zijn zowel decretale als financiële ingrepen nodig.'

De Vlaamse regionale omroepen hebben een eigen koepelorganisatie, NORTV, en daar is Jan Van Broeckhoven voorzitter. Hij zegt geen weet te hebben van andere Vlaamse regionale omroepen buiten AVS die met financiële problemen zouden kampen. Overeenkomstig een afspraak binnen NORTV kan en wil hij zich ook niet uitspreken over de situatie, noch zich mengen in discussies over de opportuniteit van een fusie of meer samenwerking. 'Daarover moeten de omroepen zelf afspraken maken', aldus Van Broeckhoven.

Binnen NORTV werken de omroepen wel al intens samen. Zo lopen er vijf investeringswerven in het kader van het recente relanceplan voor de media van Mediaminister Dalle. Alle regiozenders zijn daarbij betrokken. Van Broeckhoven: 'Ik kan alleen maar hopen dat het bij iedere omroep goed gaat zodat zij hun decretale plicht van regionale informatieverstrekking kunnen blijven vervullen.'

MUST CARRY

In dat verband staat ook het *must carry*-statuut van de regionale omroepen opnieuw ter discussie. Volgens Greet Claes en Dirk De Weert, respectievelijk directeur en voorzitter van RINGtv, is dat niet langer aangepast aan de realiteit van vandaag. Het *must carry*-statuut verplicht de operatoren om de programma's van de regionale omroepen uit te zenden. 'Maar die verplichting geldt nu alleen voor kabeldistributie', wordt gezegd. 'Omdat het belang van de kabel afneemt, is het primordiaal dat de overheid nog deze legislatuur de *must carry*-regeling uitbreidt, zodat de operatoren de regionale omroepen ook op al hun andere platformen en in al hun pakketten moeten aanbieden. Net zoals in hun aanbod voor uitgesteld kijken. Belangrijk is ook de komst van een crossmediaal meetsysteem waarin de regionale omroepen volwaardig worden opgenomen en die ook hun bereik online en via sociale media meet.'

AI-WEDLOOP IN DE VLAAMSE JOURNALISTIEK

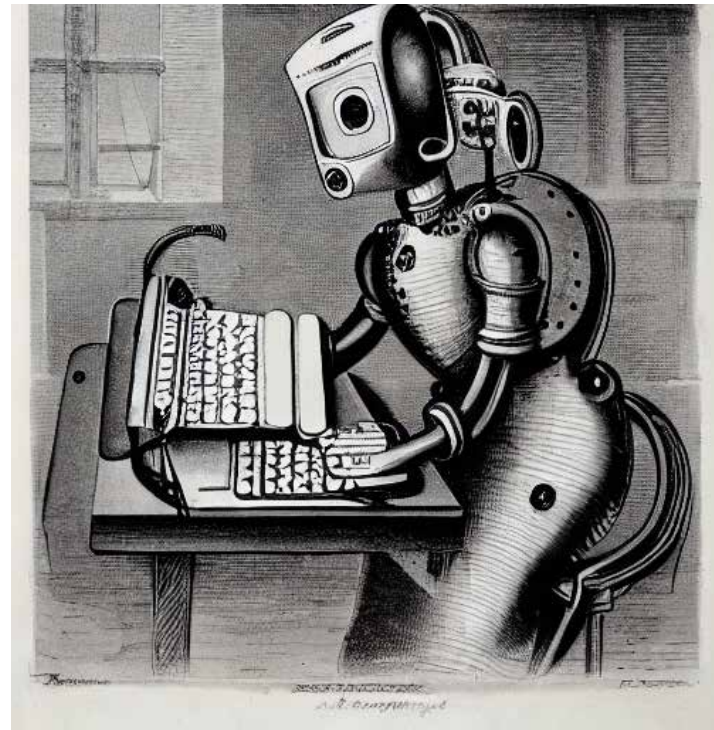
De journalist (nu nog) aan het roer

AI kan ingezet worden in het hele journalistieke productieproces, van onderzoek en data-analyse tot productie, verspreiding en interactie met het publiek. Hoe verloopt die uitrol in Vlaanderen?

CHARLOTTE MICHILS

COCREATIE

Almaar meer mensen maken zich zorgen over hun professionele toekomst. Een groep internationale kunstenaars gaat zelfs zo ver dat ze de makers van AI-beeldgenerator DALL-E voor de rechter dagen. Voor het onderwijs is het alle hens aan dek om de AI-chatbot ChatGPT een plaats te geven. Auteurs trekken aan de alarmbel: ChatGPT recycleert mogelijk hun werk waardoor ze naast auteursrechtenvergoedingen grijpen. AI zorgt voor een omwenteling en we staan nog maar aan het begin. Toch is het op dit moment weinig waarschijnlijk dat AI snel hele beroepsgroepen zal wegvagen. Specialistische routinetaken worden geautomatiseerd maar in minder routinematige banen die tal van vaardigheden vragen en waar onvoorziene scenario's oppoppen, zal dat minder het geval zijn. Dat zegt de Israëlische historicus Yuval Noah Harari in zijn boek *21 lessen voor de 21ste eeuw*. Ook de AI-specialisten van de Vlaamse mediabedrijven sussen. AI vervangt niet maar assisteert. Ze neemt repetitief werk uit handen en is de perfecte brainstorm



buddy. 'Bovendien zijn er journalistieke taken die niet zo snel door een machine kunnen gebeuren, zoals de straat op gaan en interviews doen, mensen ontmoeten', zegt Ezra Eeman, intussen 10 jaar bezig rond media en innovatie, eerst bij VRT, daarna bij EBU en nu bij Mediahuis. Het is en-en. Toch kan niemand voorspellen hoe hard het gaat. Nu is er GPT-3, straks pakt OpenAI uit met de volgende en vierde versie van het taalmodel achter ChatGPT.

MAATWERK

AI wordt al enkele jaren ingezet door de Vlaamse mediabedrijven, om te beginnen op het vlak van *content recommendation* en *metatagging*. Erwin Danis (Roularta): 'Ons content management systeem (CMS) communiceert met *Mediahaven*, een metadata management tool van Zeticon, een spin-off van de UGent. *Mediahaven* levert info en metadata op die ons toelaten nieuwsconsumptie in kaart te brengen en aanbevelingen te doen. Blijkt uit je clicks

We genereerden op verschillende AI-platformen al deze afbeeldingen met dezelfde zoekterm: 'typing robot'.



een sterke interesse voor de oorlog in Oekraïne, dan word je attent gemaakt op mogelijk relevante updates.' Eeman: 'Naast inhoudelijke voorkeuren geven data inzicht in gesmaakte formats. AI-tekstanalyse gaat formats automatisch labelen en helpt ons een goede mix te maken tussen interviews, analyse, opinie en zo meer.' Daarnaast wordt AI gebruikt voor *content adaptation*. Content adaptation laat toe om content op semi-automatische wijze te herverpakken. Zo kan de content van *Flair*

aangeboden worden in web stories. Ook daar weer na een check door de journalist.

RELANCEPLAN VLAAMSE VEERKRACHT

Enigszins verwant met *content adaptation* zijn de automatische samenvattingen en *short-form* storyformaten, een project waarvoor VRT, Mediahuis en Roularta steun ontvingen in het kader van het *Relanceplan Vlaamse Veerkracht*. Automatische samenvattingen maken updates mogelijk 's morgens, 's middags en 's avonds. 'Korte artikels vallen in de smaak bij jongeren, *longreads* zijn minder aan hen

AI neemt repetitief werk uit handen en is de perfecte *brainstorm buddy*

besteed', vervolgt Danis. De bot presenteert enkele kernzinnen en de journalist gaat na of die de lading dekken. *MediaDigest* (automatische samenvattingen) is niet het enige project dat draait rond optimalisatie van AI binnen het Vlaamse Relanceplan. Zo werken media-bedrijven ook samen rond *tekst-to-speech* of Vlaamse *voice* (Roularta en VRT) en automatische ondertiteling van Vlaamse content (VRT, DPG Media en SBS Belgium). Beide projecten draaien rond toegankelijkheid. Lukt het je niet een artikel te lezen omdat je in de auto zit? Dan biedt tekst-to-speech software een oplossing. Waar zit dan het verschil met de bestaande voorleesfunctie op je computer? De kwaliteit van het stemgeluid. Tekst wordt niet langer robotesk gedebiteerd maar gebracht met een *state of the art*

Vlaamse *voice*. Zo kan Vlaamse content gebracht worden in Vlaams Nederlands, mét intonatie en sentiment als was het een echte stem. Ook het ondertitelingsproject gaat over het trainen van het Vlaamse taalmodel. 'Het doel is om zoveel mogelijk online videoclips ondertiteld te kunnen aanbieden', zegt Sven Van Vlem (DPG Media).

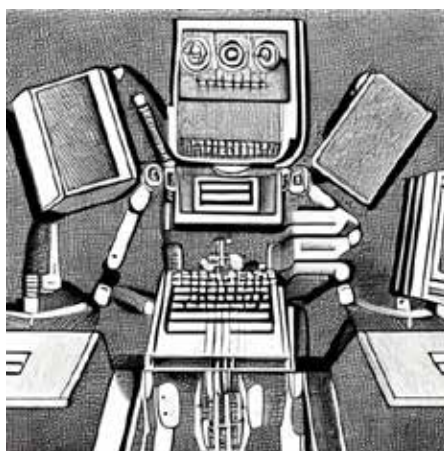
GENERATIEVE AI EN TRANSPARANTIE

Als het gaat over inhoud, zijn AI-tools louter een hulpmiddel. 'Het is de redacteur die verifieert en valideert, op een paar uitzonderingen na', zegt Danis. Hij verwijst naar korte weerberichten, berichten van voetbaluitslagen van wedstrijden in vierde provinciale en beursnieuws. Roularta zegt niet over een nacht ijs te zijn gegaan. De tool werd uitgebreid getest en uiteindelijk goed bevonden om automatisch (eenvoudige) berichten te genereren. Opvallend is dat die content niet gelabeld wordt als *AI generated*. Ook Mediahuis experimenteerde met automatisering maar moest vaststellen dat het genereren van veel extra content niet altijd waardevol is. Eeman: 'Lezers bleven bijvoorbeeld vooral geïnteresseerd in de weerkaarten en hadden minder oog voor de automatisch gegenereerde berichten.'

GEÏNFORMEERD GEBRUIK

Hannes Cools – in een vorig leven journalist en nu postdoctoraal onderzoeker aan de Universiteit van Amsterdam – promoveerde eind vorig jaar met zijn onderzoek *How algorithms are augmenting the journalistic institution*. Cools merkt op dat verantwoord gebruik van AI hand in hand gaat met kennis over algoritmes. 'Daaraan durft het te ontbreken op redacties, want tools worden vaak *top-down* geïntroduceerd.' 'Je moet de beperkingen van je tool kennen', zegt Van Vlem. 'Zo genereert ChatGPT teksten op

basis van grote, ongesorteerde hoeveelheden tekst op het internet en is de chatbot op dit moment niet in staat om *fact* van *fake* te onderscheiden. Hetzelfde geldt voor *bias* of bevooroordeelde informatie in teksten. En zo zijn er nog enkele risico's. Dat alles zorgt ervoor dat de tool op dit moment journalistiek onbruikbaar is.' Van Vlem maakt deel uit van de redactie bij DPG Media. Dat kan ook anders zijn. Collega Peter De Paepe bijvoorbeeld maakt als hoofd van VRT Sandbox deel uit van een *innovation lab*. 'VRT Sandbox, de accelerator van de VRT, zet in op innovatie samen met start-ups en scale-ups uit heel Europa. Er is een win-win voor beide partijen: de start-ups krijgen individuele feedback van medi makers, terwijl VRT de allernieuwste technologieën en toepassingen leert kennen, met inbegrip van AI-bedrijven. We zijn nu bijvoorbeeld het Duitse *BotTalk* (online artikelen auditief maken en synthetische stemmen bouwen) aan het testen en het Nederlandse *Scriptix* (automatisering van ondertiteling).'⁷ Naast experiment en onderzoek zetten mediabedrijven in op (occasionele) vorming. 'In het najaar van vorig jaar hebben we met de Campus een programma aangeboden *Hoe AI inzetten bij je onderzoek*, maar het is niet dat we elke planningsronde een programma rond AI opzetten,' aldus Kris Croonen (DPG Media). 'Bij Mediahuis was er vorig jaar aandacht voor het gebruik van AI en dat is dit jaar niet anders,' zegt opleidingshoofd Lene Swennen. Daarnaast is er de mogelijkheid om extern (aan een hogeschool) een opleiding over AI te volgen. VRT ontwikkelt voor de journalisten van VRT NWS een 'Zwitsers zakmes', een AI-toolbox voor journalisten. Denk aan op AI gebaseerde automatische transcriptieoplossingen, tools voor data-analyse en factchecking. De Paepe verwijst naar *Antler*, een internationaal investeringsfonds dat online een overzicht beschikbaar maakt van 171 start-ups die AI gebruiken om media mee



Ownership alleen mogelijk mits kennis van het algoritme en kritische zin tegenover de uitkomst

te maken. Bij Mediafin meldt nieuwsmanager Katrien Verstraete dat ze momenteel nagaan of ChatGPT en andere AI eventueel nuttig kunnen zijn in de redactiewerking. WE MEDIA Academy biedt een dag over *transmedia storytelling* aan en heeft daarbij aandacht voor tools met AI-features enzovoort.

OWNERSHIP EN ETHIEK

Inzicht in het algoritme is belangrijk. Op basis van welke persoonlijke en andere gegevens beslist de bank dat je geen lening kunt krijgen? Klopt de uitkomst van het algoritme of discrimineert het algoritme misschien bepaalde mensen? Het zijn

vragen waar je als bank best vat op krijgt en hetzelfde geldt voor journalisten. *Ownership* kan maar mits kennis van het algoritme en kritische zin ten aanzien van de uitkomst. Op nationaal vlak werkt de Raad voor de Journalistiek aan een richtlijn. Het fiat van het bestuursorgaan van de Raad wordt verwacht in maart. Een zelfde oefening gebeurt ook internationaal, in de schoot van de Raad van Europa. Uit de *draft guidelines*: '*responsible use, in accordance with professional ethics and fundamental rights, is a critical precondition for the resilience of journalism in the digital age*'. Dat besef lijkt alvast bij alle geïnterviewden aanwezig.

Nieuwe Oekraïense mediawet stuit op almaar meer verzet

Ook in het Russisch-Oekraïense conflict zijn onafhankelijke nieuwsmedia een primair doelwit, aan beide kanten. De Oekraïense president Volodymyr Zelensky ondertekende onlangs een wet die volgens de plaatselijke journalistenorganisaties en de Internationale Federatie van Journalisten (IFJ) een ernstige bedreiging vormt voor de persvrijheid en het mediapluralisme in het land.

LUC VANHEERENTALS

Kort na de inval in Oekraïne keurde het Russische parlement een wet goed die het verspreiden van 'leugenachtige informatie' over het Russische leger bestraft met celstraffen tot 15 jaar. Eind 2022 zaten 19 journalisten effectief opgesloten in Russische gevangenissen.

Maar ook in Oekraïne wil de overheid haar greep op de media versterken. Een nieuwe wet zorgt voor een gevoelige uitbreiding van de bevoegdheden van de mediaregulator, de National Television and Radio Broadcasting Council (NTRBC). De twee Oekraïense journalistenbonden, de National Union of Journalists of Ukraine (NUJU) en de Independent Media Trade Union of Ukraine (IMTUU), spreken van een

De Oekraïense mediaregulator kan redacties voortaan beperken, beboeten en bannen

ernstige bedreiging voor de persvrijheid. Samen met de Internationale Federatie van Journalisten (IFJ) roepen ze de regering op om de wet aan te passen in overleg met de mediasector.

Volgens de nieuwe wet wordt de Oekraïense mediaregulator behalve voor audiovisuele media bevoegd voor kranten en online media. De NTRBC zal voortaan al die redacties bindende richtlijnen kunnen opleggen, mediabedrijven beboeten en online media voor een periode van 14 dagen bannen. De verspreiding van buitenlandse media in Oekraïne kan gedurende zes maanden aan banden worden gelegd.

De regulator is niet onafhankelijk. De helft van de leden wordt aangeduid door de Oekraïense president,

de andere helft door het parlement (waar president Zelensky momenteel een meerderheid heeft). Overigens zal de politieke overheid zelfs zonder instemming van de regulator of rechtbanken media-activiteiten kunnen verbieden.

DEMOCRATISCH DEFICIT

Volgens Sergiy Tomilenko, voorzitter van de journalistenbond NUJU, is de nieuwe wetgeving flagrant in strijd met de Europese regelgeving. Hij hoopt dan ook dat de EU, in het kader van de toetredingsaanvraag van zijn land, de gepaste eisen zal formuleren. In juni 2022 kreeg Oekraïne de status van kandidaat-lidstaat. Tomilenko is er verder niet over te spreken dat de regering tot dusver elk gesprek met journalistenverenigingen afwees. In het recente verleden was er nochtans al heel wat onvrede over politiek gemotiveerde beslissingen van de mediaregulator en het repressief overheidsoptreden. Zo werd de Deense journaliste Matilde Kimer eind vorig jaar het land uitgewezen voor vermeend 'pro-Russische berichtgeving'. Ook de journalistenvereniging IMTUU waarschuwt voor het democratisch deficit van de nieuwe wetgeving. De IFJ en haar Europese deelorganisatie EFJ roepen van hun kant de regering op om in overleg met de sector de wet te herbekijken. 'We zijn zeer bezorgd over het autoritaire streven van de overheid ten aanzien van media en journalisten', zegt Anthony Bellanger, secretaris-generaal van de IFJ. De EFJ verzoekt de Oekraïense autoriteiten in het bijzonder om hun greep op de mediaregulator te lossen. 'Onze solidariteit met de Oekraïners in deze oorlog is groot', aldus EFJ-voorzitster Maja Sever. 'Maar dat mag niet verhinderen dat we ook kritiek leveren op deze bedreiging van de persvrijheid en het recht van burgers op geloofwaardige, pluralistische en onafhankelijke informatie.'

Het nieuwe fiscale regime voor auteursrechtenvergoedingen uitgelegd



De programmawet van 26 december 2022 hervormt het fiscale voordeelregime voor auteursrechtenvergoedingen. Wat zijn de praktische gevolgen daarvan voor journalisten?

CHARLOTTE MICHILS

ZIE VOOR EEN UITGEBREIDE Q&A OP JOURNALIST.BE

FISCAAL VOORDEELREGIME VOOR FREELANCEJOURNALISTEN TOT EN MET 31 DECEMBER 2022

Dat journalistiek werk auteursrechtelijke bescherming geniet is de eerste voorwaarde om als journalist vergoed te worden in auteursrechten. Daarnaast moeten uitgevers het recht tot publicatie verkrijgen en dat tegen vergoeding ('onder bezwarende titel'). Sedert 1 juli 2017 legde een ruling van de Dienst Voorafgaande Beslissingen in fiscale zaken (DVB) vast dat de auteursrechtenvergoeding maximaal 50% bedroeg. De ruling kwam er op vraag van de sector – VVJ en uitgevers. Ze maakte komaf met de wildgroei aan percentages en bracht de nodige rechtszekerheid. De ruling werd overigens nog verlengd vanaf 1 juli 2022 voor vijf jaar. Maar dat was zonder de hervormingsplannen van de federale regering gerekend ...

PROGRAMMAWET

Tegen alle verwachtingen in pakt de programmawet van 26 december 2022 ook het fiscaal voordeelregime aan voor auteursrechtenvergoedingen van journalisten. Om kort te gaan: journalistiek werk valt – voorwaardelijk – binnen het nieuwe toepassingsgebied, maar de in aanmerking te nemen auteursrechtenvergoeding zakt naar 30% van de totale vergoeding (inclusief de vergoeding voor de geleverde prestaties dus). Dat gebeurt niet abrupt. Voor het aanslagjaar 2024 (inkomstenjaar 2023 dus) kan er nog 50% ingebracht worden als auteursrechtenvergoeding en verandert er dus niets; voor het aanslagjaar 2025 (inkomstenjaar 2024) daalt het aandeel auteursrechten verder naar 40%. Pas in het aanslagjaar 2026 (inkomstenjaar 2025) strandt de voordelig belaste auteursrechtenvergoeding op 30% van de totale vergoeding. Dankzij het overgangsregime koopt de sector tijd en kan ze naar een oplossing zoeken, waardoor journalisten niet ineens meerdere duizenden euro's aan inkomsten (cf. simulaties van de Journalisten Auteursmaatschappij) verliezen.

Het percentage auteursrechtenvergoeding – relatieve drempel genoemd – is bovendien gekoppeld aan een absolute drempel. Kon je tot voor kort nog tot 37.500 euro aangeven als auteursrechtenvergoeding, dan wordt dat voor het aanslagjaar 2024 (inkomstenjaar 2023) gehalveerd tot 18.750 euro. Dat laatste bedrag wordt gekoppeld aan het indexcijfer van de consumptieprijzen.

VOOR WIE?

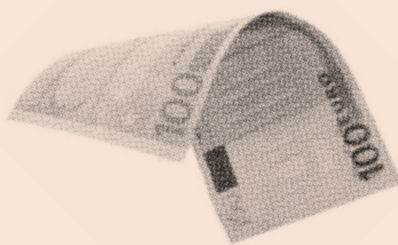
Zoals bekend wilde de wetgever fiscaal misbruik aanpakken en het toepassingsgebied van het fiscaal voordeelregime voor auteursrechten inkrimpen. Voortaan moeten begunstigden niet alleen inkomsten ontvangen uit de overdracht of verlening van een licentie op een auteursrechtelijk beschermd werk. De overdracht of verlening van een licentie moet ook gebeuren 'met het oog op exploitatie of daadwerkelijk gebruik van de auteursrechten'.

Als je niet beschikt over een kunstwerkattest moet de overdracht of licentie van rechten gebeuren voor mededeling aan het publiek of reproductie. Voor journalisten, die per definitie werk maken met het oog op publieke verspreiding, is dat alleszins het geval. Laatste punt: de programmawet maakt geen onderscheid tussen freelancers en loontrekkenden. Ook loontrekkenden kunnen in principe terugvallen op het fiscaal gunstregime van auteursrechten.

SOCIALE ZEKERHEID

Voor zelfstandigen gaan de sociale bijdragen de lucht in omdat de basis waarop de bijdragen worden berekend straks niet langer 50% maar 70% van de totale vergoeding is. Met een hogere sociale bescherming als gevolg. In een volgende editie gaan we verder in daarop. Een ander verhaal wordt het voor loontrekkenden. Voor hen daalt de basis waarop RSZ-bijdragen worden betaald. Gie Van Roosbroeck licht in het volgende artikel toe wat dat betekent voor het journalistenpensioen.





Lonen ↔ auteursrechten let op de valkuilen



Voor freelancers heeft de nieuwe programmawet een onmiddellijke invloed op hun inkomen. Loontrekkende journalisten zijn maar beter op hun hoede.

GIE VAN ROOSBROECK

Freelancejournalisten konden tot nu toe – dankzij een ruling tussen de VVJ, de Vlaamse uitgevers en de Dienst Voorafgaande Beslissingen van de FOD Financiën – 50% van hun bezoldiging laten uitbetalen als vergoeding voor de overdracht van de auteursrechten (hierna kortweg auteursrechten). Op die auteursrechten moeten geen sociale bijdragen worden betaald en bovendien significant minder belastingen. De nieuwe regeling wordt stapsgewijs ingevoerd. Zonder compensaties is ze een aanslag op hun inkomen.

De kans dat mediabedrijven 30% van het salaris van hun journalisten in loondienst willen gaan uitbetalen als auteursrecht is reëel nu daar een wettelijke basis voor is. Franstalige uitgevers passen die regeling trouwens al toe. De 70-30-regeling wordt verkocht als een win-win, maar die stelling doorstaat geen kritische vergelijking. Het is onbetwistbaar dat het netto-inkomen van de journalisten door de 70-30-regeling sterk zal stijgen. De mediabedrijven profiteren omdat zij op de auteursrechten geen patronale bijdrage moeten betalen (25% van het loon plus 2% voor het journalistenpensioen). De win voor mediabedrijven is duidelijk. Voor journalis-

ten is de win betwistbaar. De sleutel om dat te begrijpen is net de sociale zekerheid.

HET JOURNALISTENPENSOEN

Op de 30% auteursrechten worden geen sociale bijdragen betaald. De journalist levert door de 70-30-regeling onder meer in op de dertiende maand en het vakantiegeld, maar wellicht ook op aan het loon gekoppelde voordelen op bedrijfsniveau zoals cafetariaplannen. Onterecht onderbelicht is de impact van de 70-30-regeling op het journalistenpensioen, want wie de rekening maakt, ontdekt dat de winst op korte termijn (hoger nettoloon) op lange termijn (lager pensioen) teniet wordt gedaan. Bijgaande tabel vergelijkt het inkomen (op basis van een bruto maandloon van 3.500 euro) en de pensioenopbouw van een bediende met dat van een beroepsjournalist met 100% loon en een met 70% loon en 30% auteursrechten.

Voor een goed begrip even de opbouw van het journalistenpensioen opfrissen. Dat wordt gefinancierd door extra bijdragen van de beroepsjournalisten (1% van het brutoloon) en de mediahuizen (2% van het brutoloon).

Hoeveel pensioen iemand ontvangt, hangt



af van twee factoren: het aantal gewerkte jaren en het brutoloon in elk van die jaren.

- Voor het pensioen bestaat een volledige loopbaan uit 45 jaar. Elk loopbaanjaar telt daarom voor 1/45ste mee in de pensioenopbouw.
- Het pensioen van een bediende bedraagt 60% van het brutoloon. Voor de berekening van het pensioen van een beroepsjournalist wordt het brutoloon verhoogd met 33,33%. In de praktijk komt dat erop neer dat het pensioen van een beroepsjournalist (afgerond) 80% van het brutoloon bedraagt.
- Om de pensioenopbrengst van één jaar te kennen, kun je het brutoloon vermenigvuldigen met ofwel 0,6 (bedienden) ofwel met 0,8 (beroepsjournalisten) en delen door 45.
- Het pensioen dat uiteindelijk uitbetaald zal worden, is de som van de pensioenopbrengsten van alle loopbaanjaren. Iemand die met

pensioen gaat na 40 loopbaanjaren zal dus 40 pensioenopbrengsten optellen, iemand met 45 loopbaanjaren telt er 45 samen.

Meer netto-inkomen, minder pensioen

Wat het eerst opvalt, is dat de 70-30%-beroepsjournalist ongeveer 18% meer netto-inkomen heeft dan de 100%-beroepsjournalist en 17% meer dan de bediende. Voor de pensioenopbouw valt de vergelijking sterk in het nadeel uit van de 70-30%-beroepsjournalist. Die bouwt ruim 40% minder pensioenrechten op dan de 100%-beroepsjournalist. Bijzonder pijnlijk is dat de 70-30%-beroepsjournalist zelfs ongeveer 7% minder pensioenrechten opbouwt dan de bediende, ondanks de extra bijdrage van 1% die de hele loopbaan betaald wordt voor het journalistenpensioen. Een cruciaal neveneffect van deze maatregel is dat de bijdragen aan het stelsel van het journalistenpensioen, dat nu reeds licht

deficitair is, onmiddellijk zullen dalen.

Die bijdragen worden immers berekend op het loon en niet op de auteursrechten. Alleen de hoge salarissen waarvan 70% het loonplafond voor het pensioen overstijgt, lijden geen verlies op hun pensioenberekening. Voor de inkomsten van 2022 bedroeg het loonplafond 71.519,98 euro. Onderstaande tabel illustreert het effect op lange termijn. Hou er rekening mee dat de tabel een sterk vereenvoudigde en louter informatieve simulatie is, waarbij wordt uitgegaan van een stabiel loon, zonder extra voordelen of kosten en van een alleenstaande met niemand ten laste. Als je bijvoorbeeld het totale netto-inkomen van een 40-jarige loopbaan en 20 jaar pensioen samentelt wordt duidelijk dat de 100%-beroepsjournalist beter af is dan de 70-30%-beroepsjournalist. Beroepsjournalisten gedeeltelijk in auteursrechten vergoeden blijkt geen eenduidig win-win-verhaal.

	Journalist 100%	Journalist 70-30%	Bediende
Brutomaandloon	€ 3.500,00	€ 2.450,00	€ 3.500,00
Auteursrechten	-	€ 1.050,00	-
RSZ (journalist: 14,07%, bediende 13,07%)	€ 492,45	€ 344,72	€ 457,45
Belastbaar loon	€ 3.007,55	€ 2.105,29	€ 3.042,55
Bedrijfsvoorheffing loon	€ 780,52	€ 348,77	€ 794,96
Belasting auteursrechten (7,5%)	-	€ 78,75	-
Nettomaandinkomen	€ 2.227,03	€ 2.727,77	€ 2.247,59
Bruto jaarloon (x 13,92)	€ 48.720,00	€ 34.104,00	€ 48.720,00
Netto jaarinkomen	€ 31.000,26	€ 36.105,69	€ 31.286,45
Pensioenopbrengst 1 jaar (journalisten: brutoloon x 0,8 / 45 - bediende: brutoloon x 0,6 / 45)	€ 866,13	€ 606,29	€ 649,60
Pensioenopbrengst/jaar na 40 jaar	€ 34.645,33	€ 24.251,73	€ 25.984,00
Pensioen/maand na 40 jaar	€ 2.887,11	€ 2.020,98	€ 2.165,33,00
Netto-inkomen 40 jaar	€ 1.240.010,30	€ 1.444.227,55	€ 1.251.458,11
Pensioen 20 jaar	€ 692.906,67	€ 485.034,67	€ 519.680,00
Totaal inkomen + pensioen	€ 1.932.916,97	€ 1.929.262,22	€ 1.771.138,11
Verskil met 100%-journalist	-	€ (3.654,75)	€ (161.778,86)





Artsenkrant

- Oplage: 13.200 (papier), 12.000 (e-AK nieuwsbrief)
- Frequentie: *Artsenkrant* wekelijks, e-AK tweemaal per week
- Hoofdredacteur: Geert Verrijken
- Redactie: vijf vaste redacteurs, dertigtal freelancers, vijftal freelance artsen-redacteurs
- www.artsenkrant.com

Zaterdagochtend-lectuur voor medici

Van bij de aanvang koos *Artsenkrant* voor een brede focus. Behalve over medische kwesties en gezondheidszorg heeft het blad het ook over e-bikes, tentoonstellingen en reizen.

Artsenkrant en de Franstalige tegenhanger *Le Journal du Médecin* werden in 1979 opgericht door enkele ondernemers. Sinds 2014 maakt het blad voor de volle honderd procent deel uit van Roularta Healthcare. 'Vakbladen zoals *British Medical Journal* of *Journal of the American Medical Association* brengen louter wetenschappelijke artikels,' zegt hoofdredacteur Geert Verrijken. '*Artsenkrant* heeft die ambitie nooit gehad. De journalistieke insteek en de actualiteit primeren, waardoor onze focus vanaf het begin breed lag. Wij bieden artsen een totaalbeleving aan en doen aan *community-building*.' De belangrijkste rubriek is de actualiteit over gezondheidszorg. De redactie brengt het nieuws, maakt het soms zelf en voert regelmatig spraakmakende enquêtes uit. Eveneens belangrijk is de medische rubriek. Hoofdredacteur Verrijken: 'Dat alles vullen wij aan met praktijkgerichte onderwerpen zoals fiscaliteit, associatiecontracten, bijscholing en dies meer. Even goed gaat het

over e-bikes, omdat nogal wat huisartsen in steden hun huisbezoeken met de fiets afleggen. Verder informeren we over tentoonstellingen, films, theater en reizen, aangezien ook vrije tijd belangrijk is.'

HELDERE TAAL

Gezondheidszorg is een technische sector die een helder en begrijpelijk taalgebruik vergt. Daarom omvat de redactie journalisten die complexe thema's goed kunnen verwoorden. Geert Verrijken: 'Het vraagt wel enkele jaren alvorens iemand gespecialiseerd en ingewerkt is. Medische artikels worden overigens gesuperviseerd en gecontroleerd door een arts. We kunnen ons in onze medische berichtgeving geen fouten veroorloven.' *Artsenkrant* werd in 1999 aangevuld met *Artsenkrant.com*, die de dagelijkse actualiteit over de gezondheidszorg volgt en ook een bladermodule van *Artsenkrant* bevat. Op maandag en donderdag wordt het nieuws gebundeld in de digitale nieuwsbrief *e-AK*. Terwijl het magazine focust op achtergrondverhalen, interviews en thema's, verslaan de nieuwsbrieven de actualiteit. 'Print, nieuwsbrieven en website zijn complementair en overlappen elkaar nauwelijks,' zegt Geert Verrijken. 'Op de

'Freelance artsen-redacteurs controleren de medische artikels'

website verschijnen dagelijks opiniestukken van artsen én van gezaghebbende stemmen uit de gezondheidszorg. Verder investeren we in een community-gevoel met prijzen zoals 'Jonge Huisarts van het Jaar' of 'Specialist van het Jaar'. In hetzelfde verband maken we werk van een *Artsenkrant*-club met voordelen voor abonnees en een AK-Academy met erkende bijscholingen.' 'Op die manier beschouwen onze lezers *Artsenkrant* als ontspannende vakgerichte zaterdagmorgen-lectuur. Ministeriële kabinetten en administraties van hun kant volgen ons om te vernemen wat artsen vinden van sommige maatregelen. In een snel veranderende wereld is het alleszins een hele uitdaging om relevant te blijven. Dat doen wij door in te spelen op nieuwe aandachtspunten, zoals mentale veerkracht en een goede *work-life-balans*.' (GVL)

STEEDS MEER EISEN EN REGELS VOOR INTERVIEWS MET GROTE NAMEN

Liever géén interview dan een promopraatje

De vrees wordt groter bij de Vlaamse nieuwsmedia dat interviews met Bekende Vlamingen, zangers, actrices of acteurs meer en meer op elkaar gaan lijken. 'Ze eisen steeds meer, terwijl er steeds minder kan', klinkt het unisono.

ANN BRAECKMAN

'Voor de eindejaarsconferentie van Kamal Kharmach zijn geen recensenten toegelaten. Er mag geen recensie verschijnen.' Dat antwoord kregen heel wat journalisten eind vorig jaar toen ze aan Live Comedy een persticket vroegen om een van hun journalisten te sturen naar diens nieuwe show.

Filip Tielens, chef cultuur en media van *De Standaard*, lapte het verzoek aan z'n laars en stuurde wel een journalist naar de voorstelling van Kharmach. Bovendien schreef hij een kritisch commentaarstuk bij de recensie. Hij noemt de eis van Live Comedy immers een gevaarlijk precedent. 'Stel dat in de toekomst beroemde regisseurs van televisieseries, theateracteurs en schrijvers van boeken vragen – of nee: eisen – dat er niet over hun nieuwe project mag worden geschreven, in welke wereld

zijn we dan beland? In België bestaat er vrijheid van pers en hebben journalisten het recht om te berichten over de zaken die zij relevant achten voor een breed publiek, zoals de show van Kharmach', schreef hij in z'n commentaar.

AGENDA JOURNALISTIEK

Het voorbeeld van Kharmach kent nog geen navolging, zo blijkt uit navraag bij andere nieuwsmedia, maar ze stellen wel vast dat managementbureaus en tv-zenders steeds meer eisen stellen om BV's en andere grote namen te interviewen. De teugels worden strakker. Dat gebeurt vaak in de vorm van agenda-journalistiek. 'BV's of artiesten geven soms enkel nog interviews als ze iets willen promoten en niet op andere momenten, zoals bijvoorbeeld in het kader van een bredere zomerreeks in de

krant', verduidelijkt Tielens, 'dat is niet nieuw, maar het wordt wel moeilijker om daar niet in mee te stappen.'

'Ze geven interviews wanneer het hen uitkomt', beaamt Jan Debackere van *De Morgen*, 'in het kader van een nieuw programma, want dat vraagt promotie. De persdienst organiseert dan zogenaamde marathon-interviews. Journalisten worden één voor één op dezelfde dag uitgenodigd in een kamertje op de negende verdieping van de VRT en werken om de beurt hun interview af. Wij proberen voor *Zeno* of *DM Magazine* om onze interviews los van die interviewdagen te doen en in een andere setting dan dat troosteloze kamertje. Dat leidt tot een beter gesprek, maar het wordt er niet gemakkelijker op. Met zulke marathondagen krijg je voorgekauwde stukken met weinig

interessante informatie. *De Morgen* doet steeds minder gesprekken met BV's omdat de eisen soms gewoon absurd zijn en de kans op een goed gesprek gering.'

Al wil de lezer natuurlijk wel graag interviews met BV's. 'Wij zeggen niet bij voorbaat nee tegen zo'n interview', aldus Benjamin Praet, chef Media bij *Het Nieuwsblad*. 'Soms kan daar wel een goed gesprek uit volgen. Natuurlijk krijg je meer eenheidsworst, want vaak bepalen de zenders of managers ook nog eens wanneer het interview mag verschijnen. Elk medium brengt die BV dan in hetzelfde weekend. Je devalueert het medialandschap.'

PROMO-JOURNALISTIEK

'We mochten wel over Kharmach schrijven, maar dan alleen met een aankondigend interview, zoals andere media deden. Daarvoor hebben we vriendelijk bedankt: een krant is geen promotieblad', liet Tielens nog optekenen in zijn commentaarstuk.

'Inderdaad, ook dat fenomeen duikt steeds vaker op', ziet adjunct-hoofdredacteur Matthias Vanderaspolden van *Humo*. 'Soms zijn geïnterviewden niet tevreden als ze het resultaat lezen omdat ze hoopten dat er meer promo zou zijn voor het nieuwe programma, de nieuwe show of nieuwe plaat. Alleen, voor ons blijft dat een heilige lijn. We zijn een journalistiek blad en gaan nooit plat op onze buik. We willen een goed verhaal brengen, geen promo-praatje. Andere titels gaan wellicht verder om bepaalde BV's toch te pakken te krijgen, maar wij hanteren daarin een duidelijke visie.'

FOUTE VRAGEN

Belgische muzikanten of platenlabels zijn nog 'schappelijk' voor interviews, is de algemene teneur, het zijn vooral de interviews met grote namen in de media-sector waar steeds meer eisen worden

gesteld. 'Je wil een interview, maar ze willen de vragen vooraf weten', verduidelijkt Benjamin Praet, 'vandaag is dat eerder regel dan uitzondering. Of het interview moet vooral over het nieuwe programma of de serie gaan. Soms gaan we daar in mee, je wil niet altijd de stormram zijn.

We vinden elkaar dan omdat het matcht met het opzet van het artikel: een kort stuk in de dagkrant over een nieuw programma. Maar wanneer je spreekt over een groot interview, bijvoorbeeld drie of vier pagina's in de weekendkrant, geven we minder toe. Zoniet steek je je eigen broek af en leg je iets neer dat zoveel kopij niet waard is. Je wil een goed interview, geen promotie-stuk. Dus dan ga je onderhandelen.

Elke dag bieden we weerwerk. Zo moesten we een tijdje terug vooraf vragen sturen via

'Absurde eisen en regels devalueren het medialandschap'

mail voor een stuk met een BV die deelnam aan een dansshow. Een gesprek was niet mogelijk, de antwoorden kwamen ook terug via mail. Tja, dan houdt het op voor ons, zoiets doen we niet.'

Ook *Humo* ziet die trend jammer genoeg steeds vaker opduiken. 'We brachten als eerste het loon van Niels Destadsbader naar buiten', geeft Matthias Vanderaspolden aan als voorbeeld, 'het bleek toen nog een onderschatting. Onder meer dat stuk leidde tot de hele heisa rond de verloning van VRT-gezichten. Sindsdien heeft de VRT ons al een paar keer gevraagd om dat thema in interviews met hun schermgezichten niet meer aan te kaarten, hoewel het bij sommigen wel relevant is. Onze

journalisten zijn gelukkig ervaren genoeg om dat thema toch ter sprake te brengen en vaak vinden de geïnterviewden dat niet eens erg. Wij houden ons niet aan zulke restricties. Lopen we daardoor interviews mis? Wellicht wel, maar onze onafhankelijkheid is essentieel.'

NALEZEN 3.0

Heb je dan eindelijk je interview te pakken, dan is de controle nog niet voorbij. 'Onze journalisten krijgen soms stukken terug die voor de helft in het rood staan', aldus Jan Debackere, 'terwijl die persoon dat wel gezegd heeft, maar plots terugkomt op z'n woorden. Zeker als er woordvoerders of communicatiemedewerkers bij te pas komen, loopt het al eens de spuigaten uit. Het gebeurt dat een tekst door tien mensen nagelezen wordt. Plots schrijven ze er dingen bij die helemaal niet gezegd zijn omdat het in 'hun agenda' past, of trekken ze bepaalde passages in. Dat is een negatieve evolutie.'

Benjamin Praet noemt het nalezen 3.0. 'Vaak gaat het verder dan nalezen. Vroeger mailde je de broodtekst en daarmee was de kous af. Nu willen ze ook de inleiding, titels en quotes lezen en soms zelfs inspraak in de keuze van de foto's. Het gaat ver en wij weigeren daarin mee te gaan. Onlangs hadden we een interview met een BV en kregen we een tekst terug vol met aanpassingen. Inhoudelijk was er niets veranderd, alleen was de tekst taalkundig slechter geworden en veel langer. We hebben dan nog onderhandeld, maar plots was het een uur voor de deadline en de geïnterviewde wilde van geen wijken weten. Wel, dat interview is niet verschenen en we hebben nog snel een stuk van *Het Belang van Limburg* genomen. Je mag niet te veel met je laten sollen. We bieden tegenwerk en laten onze pen niet vasthouden. Maar het mediaklimaat wordt wel steeds meer bezitterig, daar kan je niet omheen.'

CORRY HANKÉ BERICHT VANUIT OEKRAÏNE

‘Als mensen huilen, dan huil ik mee. Ik kan niet anders’

Corry Hanké is correspondent voor *De Standaard* in Duitsland. Op dit moment bericht ze vooral over en vanuit Oekraïne. Hoe gaat ze tewerk?

SELMA FRANSSEN

‘Toen ik anderhalf jaar geleden naar Berlijn verhuisde, was dat al met het idee om naast Duitsland ook Oekraïne en Rusland op te volgen. Berlijn is daarvoor een goede uitvalsbasis, want er is een grote Russische en Oekraïense diaspora en veel kennis over de regio. Ik volg Oekraïne sinds 2014, toen ik ter plekke de Maidan-revolutie versloeg. Ik trok daarna meerdere keren naar het land, ook naar door Rusland geannexieerd gebied. In 2016 heb ik zelfs iets meer dan een half jaar in Rusland gewoond. Hoewel ik geen Russisch of Oekraïens spreek, weet ik in het algemeen wel waarover de mensen praten. Daar heb ik geleerd dat het land toch een stuk anders is dan wij veronderstellen.’

‘De laatste jaren was het stiller rond Oekraïne. Toen de troepenopbouw begon, ben ik opnieuw naar het oosten van het land gereisd. Ik wilde weten hoe de verhoogde dreiging werd ervaren in de grensregio, waar al acht jaar gevochten werd. Twee weken voor de inval door Rusland was ik in Marioepol.’

Om je reportages te kunnen maken werk je met lokale fixers. Hoe kies je hen?

‘Naast een heel goede kennis van het Engels, is het belangrijk dat een fixer een goed netwerk heeft. Liefst werk ik met iemand die ook kan meedenken over de reportage. Wanneer je regelmatig met dezelfde fixer werkt, leert die ook jouw stijl kennen. Toen mijn fixer en ik de allereerste trein namen die naar het net bevrijde Cherson reed, riep de stationschef heel droogjes om ‘de trein uit Kiev komt

binnen,’ alsof het nooit anders geweest was. Mijn fixer weet dat ik dat soort details graag vermeld en vertaalde het voor mij. Het werd de openingszin van mijn stuk.’

Zijn de lokale mensen met wie je werkt niet gevlucht?

‘De fixers en fotografen uit Oekraïne zijn allemaal gebleven. Het faciliteren van buitenlandse journalisten zien ze als hun manier om bij te dragen. Ze willen dat de wereld weet wat er gebeurt in Oekraïne. In Rusland zijn mijn contacten vertrokken toen de mobilisatie werd afgekondigd. Het werd hen te benauwd: Rusland glijdt af naar een fascistoïde dictatuur, waar de bewegingsruimte van stemmen die niet pro-Poetin zijn steeds kleiner wordt.’

Hoeveel ruimte geeft de Oekraïense overheid aan buitenlandse journalisten?

‘Als buitenlandse journalist moet je bij het Ministerie van Defensie een militaire accreditatie aanvragen om langs checkpoints of naar het leger te kunnen gaan. Zonder kan je eigenlijk niet werken. Ik heb gehoord over journalisten die te kritisch waren voor het Oekraïense

‘Soms moet ik overwegen of een bericht belangrijk genoeg is om mijn accreditatie ervoor te riskeren’

leger en hun accreditatie verloren. Zelf waarschuwden fixers mij twee keer dat we beiden onze accreditatie zouden verliezen als ik bepaalde informatie publiceerde. Ik had willen schrijven over de locatie waar een projectiel was neergevallen, maar dat ligt gevoelig. De eerste 24 uur mag je daar sowieso niet over berichten, vermoedelijk zodat Rusland niet via de pers kan vernemen welk doel er geraakt is. Ik moet dan overwegen: voegt dit element voldoende toe om mijn accreditatie te riskeren?’

Hoe kies jij verhalen die zich onderscheiden in het dagelijkse nieuws over Oekraïne?

‘Ik ben op dit punt in mijn loopbaan tot de vaststelling gekomen dat ik vooral verhalen wil maken die mij interesseren. Dat blijken gelukkig ook de stukken waarover de krant het meest tevreden is, een win-win dus (*lacht*). Ik zoek altijd menselijke verhalen die representatief zijn voor een deel van de bevolking. Ik volgde bijvoorbeeld een burgemeester die voor het eerst terug naar haar dorp ging en die aan haar gevluchte inwoners moest vertellen dat alles kapot was. Het is het verhaal van talloze Oekraïense burgemeesters. Wij kunnen ons haast niet voorstellen wat het is om alles te verliezen.

Die horror probeer ik zo dichtbij mogelijk te brengen. Ook collaborateurs interesseren me: wat beweegt hen om voor de andere kant te kiezen? Daarnaast wil ik aan het licht brengen hoe brutaal onmenselijk de Russische soldaten te werk zijn gegaan. Ik ben geschokt door het sadisme en de beestachtigheid tegenover burgers.’

Hoe benader je als journalist burgers in oorlogsgebied?

‘Vaak spreek ik met vrouwen, dat gebeurt haast onbewust. Eerst laat ik mijn journalistieke jasje uit en voeren we een

‘Ik ben geschokt door het sadisme tegenover burgers’

gesprek van vrouw tot vrouw. Ik vraag hoe het gaat, pak hun hand vast. Dan leg ik uit dat ik voor een krant werk en vraag voorzichtig of ze willen praten. Als het antwoord nee is, respecteer ik dat. Ik hoor via lokale collega's dat zij die werkwijze appreciëren. Sommige buitenlandse journalisten gaan bruusk te werk en houden geen rekening met cultuurverschillen. Russen en Oekraïners zijn minder direct. Eerst moet er even over koetjes en kalfjes gepraat worden met de fixer, dan pas kan ik erbij komen. Het valt me op dat veel burgers graag willen spreken, ook al is het moeilijk. Ze vragen je binnen, gaan op zoek naar hun laatste restje koffie om iets te drinken te kunnen aanbieden.’

Hoe verifieer de verhalen die je hoort?

‘Dat is een uitdaging. Tijdens mijn eerste bezoek aan Cherson kon ik maar twee dagen blijven. Ik leerde er iemand kennen die me in contact kon brengen met een man die maanden in de cel had gezeten.

Even later zat die man tegenover me in het enige café dat open was en elektriciteit had. Hij vertelde gemarteld te zijn. Op twee dagen tijd kon ik onmogelijk meerdere bronnen vinden om dat te bevestigen. Ik heb erover geschreven en erbij vermeld dat ik dat verhaal niet heb kunnen verifiëren. Bij andere stukken is dat gemakkelijker. Als ik burgers tref bij hun platgebombardeerde huizen, zie ik de schade met eigen ogen.’

Waar verblijf je zelf als je in Oekraïne bent?

‘Meestal slapen we in hotels, maar ook daar is er vaak geen elektriciteit. We nemen kampeereten en een gasbrander mee om op hotel te kunnen koken. Een keer sliepen we bij lokale journalisten in huis, waar er al maanden niet verwarmd was. We lagen met drie mensen dicht tegen elkaar op de zetel, met meerdere lagen kleding en onze jassen aan tegen de kou. Om te kunnen werken heb ik altijd batterijen en opgeladen powerbanks bij me. Meestal kan ik online met mijn laptop om mijn stukken door te sturen. Lukt dat niet, dan zet ik de hotspot van mijn gsm aan. Ik heb maar een paar minuten internet nodig. Voor fotografen en cameramensen is het veel moeilijker, want zij moeten grote bestanden doorsturen.’

Wat doen de verhalen die je hoort met jou?

‘Ik spreek dagelijks mensen die levenslange littekens overhouden aan deze oorlog. Als zij huilen, huil ik mee. Ik kan niet anders. Toch slaag ik er ter plekke in om te blijven functioneren. De viezigheid komt eruit als ik weer thuis ben. Ik heb iedere keer minstens een week nodig om te bekomen. Toen ik terugkwam uit Marioepol gleed ik weg en begon ik onbedaarlijk te huilen als ik beelden van de oorlog zag. Het is vooral het leed van de mensen dat me raakt. Ik vraag me vaak af hoe het nu met hen gaat. Ook de fotografen en fixers ken ik intussen goed en ik trek me hun situatie aan. Er kan elke dag een bom op hun dak vallen.’



Mag een journalist vanop zijn privéaccount om het even wat tweeten, posten en becommentariëren op online kanalen zoals Twitter en Facebook? Niet zelden hebben werkgevers en opdrachtgevers richtlijnen uitgevaardigd waaraan journalisten zich moeten houden. Zelfs zonder richtlijnen is het zaak het gezond verstand te laten spreken.

GEERT VAN LIERDE

Journalisten op sociale media: gebruik je verstand

Menig journalist in vaste dienst of werkzaam als freelancer, is actief op *social media*, met Twitter en Facebook als meest gebruikte platformen. Vaak worden berichten verspreid via accounts en op pagina's van het eigen nieuwsmidium. In dat geval is daar meestal een format voor en wordt het stuk bijvoorbeeld gepresenteerd als commentaarstuk. Meer dan eens wordt dat bericht of die korte post ook nagelezen door de hoofd- of eindredactie, waardoor het is gelegitimeerd. Soms is een journalist ook actief op een eigen account. Wanneer je als journalist in persoonlijke naam iets post op Twitter of Facebook, is dat bericht niet langs de redactie gepasseerd en gaat het louter om een eigen mening. De vraag rijst daarbij of je zomaar ongezoeten je mening kan geven over vanalles, hoe goed onderbouwd je standpunt ook

mag zijn. Die kwestie kan zowel juridisch als deontologisch worden bekeken. We legden de vraag dan ook voor aan Charlotte Michils, juridisch adviseur bij de VVJ, en Pieter Knapen, secretaris-generaal van de Raad voor de Journalistiek.

PUBLIEK FIGUUR

'Als journalist ben je tot op zekere hoogte een publiek figuur', zegt Charlotte Michils. 'Er is een overlapping tussen jou als privépersoon en de professionele verplichtingen waartoe je gehouden bent. In contracten staat vaak te lezen dat je niets mag doen wat indruist tegen de materiële of morele belangen van het medium of wat een goede uitvoering van het contract in het gedrang brengt. Die verplichtingen zijn zowel juridisch als deontologisch van aard en kunnen anders ingevuld worden van medium tot medium. Zo zal een persoon-

lijk standpunt van een journalist die werkt voor de publieke omroep harder gescreend worden op onpartijdigheid dan een journalist van een medium dat in zijn *mission statement* kleur bekent. Naargelang de context kan een opinie dus meer of minder afstralen op het medium. Een disclaimer als 'ik tweet in eigen naam' maakt weinig uit, het is het geheel van de feiten – hoedanigheid, medium, statement, privé dan wel publiek profiel – dat doorslaggevend is.'

INTERNE RICHTLIJNEN

Enkele mediaorganisaties hebben interne richtlijnen over het gebruik van sociale media. Die gelden overigens meestal niet alleen voor journalisten, maar voor alle medewerkers. Bij de openbare omroep gaat het bijvoorbeeld over neutraliteit en onpartijdigheid, beginselen die decretaal zijn vastgelegd. De deontologische code en

het redactiestatuut van de VRT worden aangevuld met een specifieke gedragscode over het gebruik van online media door de redactie.

Hoe dan ook mag men via een privé-account het vertrouwen in de onpartijdigheid en de goede werking van de VRT niet beschamen. De openbare omroep waarschuwt er ook voor dat bezoekers van sociale media doorgaans geen onderscheid maken tussen de VRT en de privéaccount van een journalist, zelfs wanneer die letterlijk aangeeft dat het een privéaccount is. Voor nieuwsberichten op privéaccounts wordt aangeraden om het nieuws te checken en te dubbelchecken. Ook de *News City Code* van DPG Media, die met name geldt voor *Het Laatste Nieuws* en *VTM Nieuws*, bevat concrete

Naargelang de context straalt een individuele opinie meer of minder af op het medium

aanwijzingen om de geloofwaardigheid, betrouwbaarheid en reputatie van het mediahuis niet te beschadigen. Je mag bijvoorbeeld schrijven over het gebrachte nieuws maar dat niet publiekelijk tegen spreken. Ook blogs en opinies op de eigen platformen dienen vooraf afgetoetst. Bij Mediahuis gelden regels voor zowel vaste redacteurs als freelancers die *De Standaard* op een of andere manier in hun profiel vermelden. Wie niet onder die regels wil vallen, moet de merknaam uit zijn of haar bio verwijderen. Ook daar geldt de basisregel dat je niets schrijft dat ook niet op een platform van de krant gepubliceerd zou worden.

De Morgen heeft geen harde afspraken over het gebruik van *social media*. Men gaat ervan uit dat journalisten goed weten dat hun berichten altijd in verband worden gebracht met de titel waarvoor ze werken. In de praktijk valt dat overigens zeer goed mee. Wanneer de leiding van de krant vindt dat iemand over de schreef gaat, gaat ze het gesprek aan met de journalist in kwestie.

DEONTOLOGISCHE CODE

Wat zegt tot slot de Raad voor de Journalistiek, die sectoraal de beroepsethiek reguleert? ‘De Code van de Raad voor de Journalistiek geldt voor alle vormen van journalistiek, ongeacht de drager of het medium, en dus ook voor sociale media’, zegt secretaris-generaal en ombudsman Pieter Knapen. ‘Dat veronderstelt wel dat de column, blog of post journalistiek van aard is en dat de journalist handelt als journalist. Die algemene criteria hanteert de Raad ook bij klachten over publicaties op sociale media, hoe lang of kort die ook zijn.’

De Raad evalueert dus eerst of het betreffende bericht wel degelijk journalistiek is. ‘Als een journalist iets publiceert op het account van zijn medium, is dat eenvoudig uit te maken. Idem wanneer hij of zij zich op een eigen account duidelijk profileert als journalist, door dat expliciet te vermelden of te verwijzen naar zijn of haar medium. Anders is het wanneer het gaat om een pure privéaccount. Dan zal de Raad zich terughoudend opstellen, tenzij – opnieuw – de journalist duidelijk schrijft in zijn hoedanigheid van journalist. Met louter privéberichten heeft de Raad niets te maken. De beoordeling of een item journalistiek van aard is, gebeurt geval per geval en dat zal voor Twitter, waar journalisten vaak actief deelnemen aan het publieke debat, mogelijk wat makkelijker zijn dan voor andere sociale media. Als het item journalistiek van aard is, gelden voor

sociale media dezelfde principes als voor elke journalistiek.’

SLOTSOM

De grote lijn is dus duidelijk. Ook wie vanop een privéaccount berichten post, doet er best aan de nodige terughoudendheid in acht te nemen. Je handelt immers als journalist van zodra je journalistieke bijdragen plaatst. Berichten over je hobby, hond, familie of maatschappelijk engagement zijn een ander verhaal.

De Raad voor de Journalistiek behandelde in het verleden enkele klachten over het sociale mediagebruik van journalisten. Lees de uitspraken in kwestie op www.rvdj.be

EEN EIGEN MENING ?

Mag een journalist via een column op sociale media een eigen mening verkondigen? Voor mij kan dat onder bepaalde voorwaarden wel degelijk. Journalisten zijn hiervoor zelfs uitstekend geplaatst. Ze hebben immers heel wat informatie en zijn professioneel in staat om daar onafhankelijk mee om te gaan. Het geformuleerde standpunt moet dan gewoon logisch voortvloeien uit het aangebrachte feitenmateriaal. En het moet op een gematigde toon worden weergegeven, met erkenning van de argumenten van andersdenkenden. Wat uiteraard niet kan is activisme gelinkt aan een partij of drukkingsgroep. Opiniërende columns moeten voorts duidelijk te onderscheiden zijn van gewone stukken. Het is jammer dat zo'n column op FB voor de VRT aanleiding was om op 1 januari 2023 mijn ruim 30 jaar durende samenwerking met Radio 2 Vlaams-Brabant stop te zetten.

Luc Vanheerentals

Europees Hof tikt België opnieuw op de vingers voor fnuiken gerechtsjournalistiek

Op 13 december 2022 werd België veroordeeld door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (EHRM) wegens schending van het recht op (journalistieke) expressievrijheid. Het Hof is van oordeel dat de Belgische rechtscolleges bij de veroordeling van de RTBF het recht op privacy en het vermoeden van onschuld te veel gewicht hebben gegeven.

DIRK VOORHOOF

Voor de tweede keer heeft een procedure voor het EHRM op verzoek van de Franstalige publieke omroep RTBF tot een veroordeling geleid van België wegens inbreuk op het recht op expressievrijheid (artikel 10 EVRM). Twaalf jaar geleden vond het EHRM ook al dat de Belgische rechtscolleges te voortvarend hadden ingegrepen in een RTBF-reportage, toen ter bescherming van de eer en goede naam van een arts die in opspraak was gekomen in een reportage over medische blunders. Dit keer betreft het geen preventief uitzendverbod van een tv-programma, maar een civielrechtelijke veroordeling tot het betalen van twee euro schadevergoeding aan een koppel, aangeduid als 'V.', wegens inbreuk op de privacy en vermoeden van onschuld. Een RTBF-reportage, waarnaar ook verwezen werd in enkele nieuwsitems, rapporteerde over het koppel, dat verdacht werd van het organiseren van seksuele exploitatie van meisjes en jonge vrouwen. Hoewel zowel de man als de vrouw later werd veroordeeld voor feiten die in de RTBF-berichtengeving aan bod kwamen, werd de RTBF op de vinger getikt wegens de manier waarop ze over de affaire berichtte. Finaal klopte de RTBF aan bij het Mensenrechtshof in Straatsburg, waar het dus, ruim 16 jaar na feiten, de rechtmatigheid van de tv-reportage van Jean Claude Defossé bevestigd zag.

WORSTELLEN MET BLOTE BORSTEN

De RTBF-journalist had gedurende enkele maanden informatie verzameld op basis van getuigenissen over topless worstelwedstrijden met meisjes van het Koninklijk Atheneum te Rochefort. In de RTBF-reportage over de zaak zaten ook beelden van de aankomst van de politie aan het huis van het koppel V. voor een huiszoeeking. De beelden werden genomen vanop straat. De RTBF-reportage bevatte verder een interview met het koppel, dat bevestigde af en toe vrouwelijke gevechtswedstrijden te organiseren in privékring. Het koppel gaf toe dat die bijeenkomsten en wedstrijden een wat libertijns karakter hadden, maar volgens hen ging het om instemmende volwassenen.

LYNCHAGE MÉDIATIQUE

Het koppel vond dat de berichtgeving op de RTBF op sensatie was gericht en zijn eer en goede naam schade toebrengt. Op het moment van de uitzending, in januari 2006, liep er wel al enkele maanden een strafonderzoek, maar het koppel was toen nog niet in beschuldiging gesteld. Beiden voerden ook aan dat de RTBF-reportage de feiten ten onrechte in verband bracht met seksuele uitbuiting, een netwerk van internationale prostitutie, porno en mensenhandel. Volgens hen kwam de berichtgeving neer op 'un lynchage médiatique' en ze eisten op basis van artikel 1382 BW een schade-

vergoeding van de RTBF.

De rechtbank van eerste aanleg te Namen veroordeelde de RTBF tot een schadevergoeding van 5.000 euro. Het hof van beroep van Luik milderde de schadevergoeding vervolgens tot één euro voor elk. Het arrest bekleemtoonde dat de reportage op verscheidene punten inbreuk maakte op voorschriften van journalistieke deontologie. Het tilde vooral zwaar aan de inbreuk op het vermoeden van onschuld en op de offensieve en provocerende wijze waarop de journalist verslag had uitgebracht, namelijk met een '*tonalité racoleuse et sarcastique*' en een '*parfum de scandale*'. Een arrest van het Hof van Cassatie van 27 juni 2014 bevestigde het arrest van het Luikse hof van beroep, met de vaststelling dat de appelrechters op wettige wijze hadden gemotiveerd dat een TV-reportage die het recht op privacy en het vermoeden van onschuld in het gedrang brengt tijdens een lopend gerechtelijk onderzoek, moet blijk geven van de nodige reserve en neutraliteit.

MAATSCHAPPELIJK BELANG

Het EHRM is het unaniem oneens met de manier waarop de Belgische rechtscolleges de inmenging in de journalistieke expressievrijheid van de RTBF hebben proberen motiveren en beoordeelt de veroordeling van de RTBF als niet noodzakelijk in een democratische samenleving. Het Hof benadrukt het maatschappelijk belang van de reportage in verband met seksuele exploitatie van kwetsbare minderjarigen en het recht van het publiek om ook in de fase van het strafonderzoek geïnformeerd te worden over de feiten, getuigenissen en het lopend onderzoek. Het EHRM erkent dat het koppel V. geen publieke personen betreft, maar door het interview dat man en vrouw toestonden

met daarin hun repliek, konden zij maar in beperkte mate een legitieme verwachting hebben op de bescherming van hun privacy. In tegenstelling tot de Belgische rechtscolleges ziet het EHRM geen probleem in de wijze waarop de journalist getuigen heeft gecontacteerd en beeldmateriaal in verband met de affaire heeft verzameld.

'TRIAL BY MEDIA'

Het Hof merkt op dat het publiek niet werd misleid, dat geen foutieve informatie werd verstrekt en dat zowel de TV-journaals als de RTBF-reportage expliciet melding maakten van het feit dat het strafonderzoek nog liep. Telkens werd er ook gewezen op het vermoeden van onschuld van het koppel V. Het Hof vindt nog dat de veroordeling van de RTBF wel degelijk een verkillend effect kon hebben. Om al deze redenen is het EHRM van oordeel dat de Belgische rechtscolleges niet op voldoende overtuigende wijze de inmenging in de expressievrijheid van de RTBF hebben gemotiveerd als noodzakelijk in een democratische samenleving. Het Hof stelt daarom een schending vast van artikel 10 EVRM en veroordeelt België tot betaling van de kosten die de RTBF maakte voor het voeren van de procedures in België en voor het Hof in Straatsburg, voor een totaal bedrag van 54.600 euro.

Dirk Voorhoof is verbonden aan het Human Rights Centre UGent EHRM 13 december 2022, RTBF t. België (no. 2), App. no. 417/15, <https://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-221471>
Een uitvoeriger versie van deze bijdrage verscheen in De Juristenkrant van 25 januari 2023.

Google en Facebook vragen vernietiging Belgisch digitaal uitgeversrecht (inclusief journalistendeel)

Google en Meta, het moederhuis van Facebook, hebben op de valreep de vernietiging gevraagd van de wet die de Belgische nieuwsmedia een uitgeversrecht toekent op informatie van hen in de digitale sfeer. Ook voor journalisten is dat slecht nieuws, want zij verwerven volgens de wet een aandeel in de nieuwe opbrengsten van de uitgevers.

POL DELTOUR

De nieuwe wet is een uitloper van een Europese richtlijn over auteursrechten in de nieuwe digitale context. Richtlijn en wet spelen in op het massale gebruik door digitale platformen van informatie van professionele nieuwsmedia. Google, Facebook & Co. genereren hiermee massa's online verkeer, wat hen een pak reclame-inkomsten en persoonsdata oplevert.

Het nieuwe uitgeversrecht maakt het mediabedrijven expliciet-juridisch mogelijk – en daardoor ook veel makkelijker – om hun content af te schermen van dat gebruik. Op 'zeer korte fragmenten' na, mogen big tech-platformen die content nu enkel nog overnemen mits uitdrukkelijke toestemming van de uitgever. Die zal uiteraard niet nalaten daar ook een gepaste vergoeding voor te dragen. Google en Facebook lobbyden in de aanloop naar zowel de Europese richtlijn als de Belgische wet bikkelhard om de regeling ongedaan te maken, of toch minstens uit te hollen. Dat lukte hen niet meteen, en dus trekken ze nu de gerechtelijke kaart. Via een annulatieverzoek bij het Grondwettelijk Hof beogen ze alsnog de schrapping van de artikelen in de wet van 19 juni 2022 die het nieuwe uitgeversrecht invoeren.

VERDELING

Ook voor journalisten zijn de annulatieverzoeken slecht nieuws. Volgens de wet moeten de uitgevers de vergoedingen die ze van big tech ontvangen immers delen met hun auteurs – het weze schrijvende journalisten, persfotografen of cartoonisten. Binnen de sector waren er inmiddels voorbereidende gesprekken gestart om de verdeling van dat journalistenaandeel via de JAM te laten verlopen.

De gedaagde partij in deze rechtszaak is de Belgische Staat, maar het lijdt geen twijfel dat de Belgische mediahuizen zich als belanghebbende partij zullen melden. Ook de VVJ/AVBB en de JAM bekijken of ze tussenbeide komen in de procedure voor het Grondwettelijk Hof.

Spotify en Sony Music dienden eveneens annulatieverzoeken in. Die zijn gericht tegen een ander luik in de nieuwe wet, dat uitvoerende artiesten beter beschermt. De griffie van het Grondwettelijk Hof liet alvast verstaan dat al deze zaken wellicht zullen worden samengevoegd.





FOTOGRAAF
**TIM
DIRVEN**

Begin december was ik op reportage met Dierenartsen Zonder Grenzen in Karamoja in het noorden van Oeganda. Ik maakte dit portret van Joseph Lorot, een herder (65) die vorig jaar 86 koeien verloor aan plunderingen door gewapende groepen. Sindsdien brengt hij zijn vee elke avond naar een bewaakte kraal. Ik hoorde er voor het eerst over dat onderbelichte conflict waarin banditisme en corrupte militairen een dodelijke cocktail vormen voor de lokale veehouders, met hongersnood als gevolg.



BELPLANT ↔ DE STANDAARD

ARTIKEL OVER RAPPORT VAN ACTIEGROEP IS GEEN PROPAGANDA

Klaagster Belplant is de vereniging van de industrie van gewasbescherming. Zij neemt aanstoot aan een artikel over een rapport van het Pesticide Action Network Europe (PAN Europe) dat in kaart bracht hoe vaak pesticiden van de schadelijkste categorie op fruit worden aangetroffen. Belplant noemt het artikel propaganda en spreekt van een gebrek aan wederhoor. De klacht is ongegrond.

De Raad ziet geen enkele aanwijzing dat de journalist zich zou lenen tot propaganda. Hij vat het rapport van PAN Europe samen, geeft het standpunt van de organisatie weer en geeft duiding. Dat het artikel op de voorpagina van de krant staat, maakt daarbij geen verschil.

Het artikel brengt geen beschuldigingen uit die de eer en goede naam van Belplant of andere organisaties aantasten. Quotes over 'onwil' van de EU-lidstaten en 'nattevingerwerk' van de Europese Autoriteit voor de Voedselveiligheid geven het standpunt van PAN Europe weer in een politieke en beleidsmatige discussie, maar zijn geen beschuldigingen die de eer en goede naam van deze instellingen zouden aantasten. Dat kritiek op het beleid van deze instellingen onrechtstreeks ook Belplant en haar leden zou raken, is evenmin een reden tot wederhoor.

MINNE ↔ HLN.BE

INSINUATIE VAN DRONKENSCHAP

Het artikel gaat over een auto-ongeval waarbij een jongeman van 25 tegen een boom botste en zwaargewond raakte. Van het artikel verschenen twee versies. De klacht is gegrond.

De manier waarop de eerste versie van het artikel werd geformuleerd strookt niet met het principe van waarheidsgetrouwe berichtgeving omdat de journalist onvoldoende omzichtig is omgesprongen met de informatie die hij op de plaats van het ongeval had ontvangen en de manier waarop hij die heeft verwerkt. Daardoor insinueert hij dat de bestuurder dronken zou zijn geweest, zonder te vermelden dat er nog geen resultaat van een adem- of bloedtest was. Dronkenschap en rijden onder invloed zijn cruciale elementen bij verkeersongevallen en de journalist moet mogelijke verwar- ring daarover vermijden.

In een video bij het artikel voegde het videoteam van de redactie affirma- tief toe dat de bestuurder dronken was, wat manifest fout was. De journalist heeft de tekst bij de video verwijderd, maar de redactie heeft nagelaten om

deze fout te erkennen en een rechtzetting te publiceren, terwijl het in de context van de berichtgeving om een ernstige fout gaat.

De publicatie van de videobeelden kort na het ongeval is op zich geen probleem. Maar de combinatie van elementen in de video en de tekst van de eerste versie van het artikel maakt het slachtoffer identificeerbaar en strookt niet met de principes over identificatie van slachtoffers. Gezien het nachtelijke uur van publicatie en aangezien de journalist op dat moment nog niet kon weten of de directe omgeving van het slachtoffer op de hoogte was, was meer omzichtigheid geboden met de combinatie van deze gegevens.

PELEMAN ↔ HLN.BE 1

GEEN WEDERHOOR NODIG BIJ ARTIKEL OVER ARREST HOF VAN BEROEP

Het artikel gaat over de rechtszaak in beroep tegen de ex-manager (klager) van mediafiguur Astrid Coppens. Hij werd in een geding met Coppens veroordeeld wegens fraude. Hij maakt bezwaar tegen de vermelding van zijn naam en omdat HLN.be hem geen kans op wederhoor gaf. De klacht is ongegrond.

De vermelding van de naam en voornaam van klager was geoorloofd. Zijn naam werd in het verleden herhaaldelijk in de pers vermeld als manager van Coppens en andere mediafiguren en hij is in diezelfde context veroordeeld.

Wederhoor was in de context van de berichtgeving over het arrest van het hof van beroep niet nodig. Het artikel geeft de gepleegde feiten en het arrest weer, wat geoorloofd is na een openbare rechtszitting. De journalist uit geen verdere verdachtmakingen of beschuldigingen. Hij moest klager dan ook niet om wederhoor vragen.

PELEMAN ↔ HLN.BE 2

WEL WEDERHOOR NODIG VOOR BIJKOMENDE BESCHULDIGING

In dit artikel reageert de ex-manager van Astrid Coppens op zijn veroorde- ling in beroep wegens fraude. Het artikel werd aanvankelijk gepubliceerd in Dag Allemaal en dezelfde dag overgenomen op HLN.be. De klacht is deels gegrond.

PIETER KNAPEN,
*Secretaris-generaal en
ombudsman, overloopt
de recentste uitspraken*



De publicatie van de foto van klager betekent geen inbreuk op zijn privéleven. Hij is zelf ingegaan op de vraag van Dag Allemaal voor een interview over zijn geding met Coppens en heeft als manager van mediafiguren een zekere bekendheid verworven.

De overname van het artikel uit Dag Allemaal betekent niet dat HLN.be niet fair zou hebben gehandeld tegenover klager. Er zijn tussen klager en de journalist van Dag Allemaal geen afspraken gemaakt over een mogelijke overname en HLN.be vermeldt duidelijk dat het artikel van Dag Allemaal komt.

De klacht is wel gegrond wat het gebrek aan wederhoor betreft over de paragraaf waarin staat dat klager ooit een gelijkaardig dispuut had met een andere cliënt dan Astrid Coppens, maar dat dit in der minne werd geregeld. Dit houdt de beschuldiging in dat klager ook ten aanzien van deze persoon fraude zou hebben gepleegd. Dat is een ernstige beschuldiging die de eer en goede naam van klager betreft en waarvoor de journalist hem een kans op wederhoor had moeten bieden, wat niet gebeurd is.

V. ↔ MORSUM-MAGNIFICAT.BE

BESCHULDIGINGEN NIET ONDERBOUWEN IS NIET OK

Erik Verbeeck van Morsum Magnificat schrijft over V. dat hij in het zwart geld van sponsors ontvangt om het dan officieel uit te geven en dat hij de buitenechtelijke zoon is van dokter X. De klacht is gegrond.

De vermelding dat klager V. de buitenechtelijke zoon van dokter X zou zijn, waarbij de naam van klager en die van X voluit genoemd worden, betekent een inbreuk op het privéleven. Hetzelfde geldt voor een paragraaf over het verblijf van de minderjarige dochter van V. op internaat. Morsum-Magnificat.be toont geen enkel maatschappelijk belang aan dat de vermelding van deze privé-gegevens zou kunnen rechtvaardigen.

De auteur uit verschillende beschuldigingen ten aanzien van klager, onder meer over zwart geld. Hij schrijft dat hij daarvoor zo nodig de bewijzen zal leveren, waarmee hij de schijn wekt dat ze gegrond zouden zijn. De Raad kan dit niet beoordelen, maar stelt wel vast dat de auteur zijn beschuldigingen in het artikel op geen enkele manier onderbouwt of staft. Dat strookt niet met het principe dat een journalist geen ongegronde verdachtmakingen of beschuldigingen uit.

Het artikel brengt ernstige beschuldigingen uit die de eer en goede naam van klager betreffen, maar er is geen sprake van loyaal wederhoor, wat nochtans noodzakelijk was. De auteur van het artikel heeft in een Whatsapp-conversatie gemeld dat klager zwart geld wit waste. Klager heeft

dat in diezelfde conversatie ontkend en zijn ontkenning kort beargumentteerd. De auteur heeft die reactie niet opgenomen in het artikel. Dat strookt niet met het principe van wederhoor.

B. ↔ MORSUM-MAGNIFICAT.BE

MORSUM MAGNIFICAT VALT IN HERHALING

De artikels gaan over B., die herhaaldelijk een gestoorde RIZIV-ambtenaar wordt genoemd. Erik Verbeeck schrijft onder meer dat de ex-partner van klager de RVA belazerde en dat klager daar als RIZIV-ambtenaar van op de hoogte was. De klacht is gegrond.

De artikels vermelden de naam en voornaam van klager. Klager is geen publiek figuur en Morsum-Magnificat.be toont geen maatschappelijk belang aan dat de vermelding van deze gegevens zou kunnen rechtvaardigen. Dit betekent een schending van het privéleven.

De auteur uit verschillende beschuldigingen ten aanzien van klager, onder meer dat zijn toenmalige partner fraude zou hebben gepleegd en dat hij als ambtenaar bij het RIZIV daarvan op de hoogte zou zijn geweest, en dat hij schulden aan Morsum Magnificat niet zou hebben betaald. Hij schrijft dat bewijsmateriaal zal volgen, waarmee hij de schijn wekt dat de beschuldigingen gegrond zouden zijn. Over de grond van de beschuldigingen kan de Raad niet oordelen, maar hij stelt wel vast dat de auteur beschuldigingen uit zonder die te onderbouwen of staven in de artikels. Dat strookt niet met het principe dat een journalist geen ongegronde verdachtmakingen of beschuldigingen uit.

De auteur heeft klager vóór publicatie van de artikels niet gecontacteerd voor wederhoor. Evenmin heeft hij vroegere en herhaalde reacties van klager op oude beschuldigingen, die opnieuw aan bod komen, opgenomen in de artikels. Ná publicatie van de artikels heeft klager opnieuw een reactie gestuurd, maar ook die reactie werd genegeerd. Dit terwijl de artikels ernstige beschuldigingen bevatten die de eer en goede naam van klager betreffen, onder meer over fraude, stalking en belaging. Dit gebrek aan wederhoor en wederwoord strookt niet met artikel 20 en artikel 7 van de Code.

**LEES DE VOLLEDIGE UITSPRAKEN
OP WWW.RVDJ.BE**

IN & QUIT

HET V

ELINE BROECKX (22) KREEG EEN VAST CONTRACT BIJ DE TIJD

‘Ik vond Sabato er heel fancy uitzien’

‘Op mijn stageplek, het *NederBelgisch-Magazine*, lag *Sabato* altijd op tafel, het lifestylemagazine van *De Tijd*. Ik vond het er heel fancy uitzien. Toen die stage afliep en ik mijn masterthesis Journalistiek ingediend had, wist ik niet goed waar mijn loopbaan te beginnen. Tot ik zag dat *Sabato* een digitaal journalist zocht. Na het sollicitatiegesprek heb ik een maand vol spanning gewacht op antwoord, maar gelukkig was het positief!



© David Plas Photography

Het zijn interessante tijden bij *Sabato*: deze maand rollen we de nieuwe website uit. *Sabato* wil bovendien meer jonge mensen bereiken en gaat zich nog meer profileren op social media. Ik ben nu vooral daarmee bezig en met kortere stukken, zoals restaurant- en hoteltips. Daarnaast schrijf ik de rubriek ‘Dank u voor het internet’, waarin ik mensen bevrage over hun digitale gewoontes. Onlangs heb ik Tourist LeMC naar zijn favoriete apps gevraagd. Ik vind het heel cool dat ik die rubriek mag schrijven. Ik denk dat dat komt omdat ik mee ben met online trends – ik zou wel eens de jongste kunnen zijn op de hele redactie (*lacht*).

Op termijn wil ik meer lange interviews schrijven voor *Sabato* en een manier vinden om via lifestyle grotere, maatschappelijke verhalen te vertellen. Dat moet lukken – ik word hier goed begeleid. Daarmee heb ik veel geluk, net als met mijn vaste contract. Veel van mijn studiegenoten moeten nu alles zelf uitzoeken als freelancer. Het is verre van gemakkelijk om een ingang te vinden in de sector, dat wil ik zeker meegeven aan jongeren die een job in de journalistiek overwegen.’ (SF)

KRISTOF DE RYCK VERLIET DE SPORTJOURNALISTIEK VOOR HET MAJIN HUIS

‘Als journalist leerde ik moeilijke gesprekken aangaan’

‘Als tiener las ik tijdens vrije uren al graag de krant achterin de aula. Toen ik merkte dat mijn studie Handelswetenschappen me niet zo boeide, volgde ik een master-na-master Journalistiek. Ik deed stage op de buitenlandredactie van *NRC* in Rotterdam. Inhoudelijk was dat geweldig, maar het leverde me geen netwerk op in de Vlaamse media. Ik heb hard moeten zoeken naar een ingang. Die vond ik bij *Sport/Voetbalmagazine*.

Ik was geen groot voetbalfan, ik was vooral verliefd op de journalistiek. Daarom specialiseerde ik me in atypische voetbalverhalen, zoals de Propere Handen-affaire. Ik volgde KV Mechelen al een tijd voor *Sport/Voetbalmagazine* toen ik in 2014 merkte dat voetbalmakelaar Veljkovic ongezonder veel macht begon te krijgen. Mijn onthullingen leidden tot dreigtelefoons, ook van Veljkovic zelf, en ik werd geboycot door de club.

Gelukkig schreef ik over meerdere clubs. Een andere freelance-journalist vertelde me destijds dat hij zich geen boycot kon riskeren, want schrijven over KV Mechelen was zijn volledige broodwinning. Dat gesprek opende mijn ogen voor hoe problematisch het non-statuuut van freelancer is. Het kan berichtgeving rechtstreeks beïnvloeden. Hoe groter de primeurs die een voetbalmakelaar je influistert, hoe meer ruimte je artikels krijgen en hoe hoger dus je facturen als je per regel vergoed wordt. Als er een moment komt waarop je als freelancer zo’n bron kritisch moet aanpakken, moet je in je eigen vel snijden.

VAK

Hoewel ik het jammer vond dat een vast contract uitbleef, was ik niet van plan te stoppen als journalist. Het was de covidcrisis die me daartoe dwong, na 15 jaar in het vak. In 2020 lag het topvoetbal stil, waarop Roularta ook *Sport/Voetbalmagazine* tijdelijk stillegde. Ik ging op zoek naar een job bij een maatschappelijk betrokken organisatie. Toen ik een vacature zag bij Het Majin Huis, een Gentse vzw die mensen met kanker opvangt, ben ik ervoor gegaan.

Wie een kankerdiagnose krijgt, heeft vaak het gevoel enkel nog patiënt te zijn. In Het Majin Huis leggen we ons toe op de mens achter de ziekte. We organiseren activiteiten op maat om bezoekers te ondersteunen op fysiek, mentaal en sociaal vlak. Zo'n 50 gevormde vrijwilligers zetten zich belangeloos in om een 15-tal activiteiten mogelijk te maken, van yoga tot kookateliers. Als communicatieverantwoordelijke zorg ik ervoor dat mensen met kanker en zorgprofessionals ons aanbod kunnen vinden. Ooit las ik ergens: je kan weinig

‘Wie een kankerdiagnose krijgt, heeft vaak het gevoel enkel nog patiënt te zijn’

betekenen voor veel mensen, of veel voor weinig mensen. Zo zie ik mijn switch ook, van schrijven voor een groot publiek naar steun bieden aan een kleine groep op een beslissend levensmoment.

Ik kan bij Het Majin Huis zeer geroerd worden door de bezoekers en vrijwilligers; een journalist zou hier prachtige verhalen kunnen schrijven. In het begin wilde ik steeds mijn dictafoon en camera bovenhalen om communicatiemateriaal te maken. Totdat ik bij een activiteit vroeg of ik mocht



© James Arthur

KRISTOF DE RYCK

VROEGER

freelance sportjournalist

NU

communicatieverantwoordelijke en projectmedewerker bij Het Majin Huis

fotograferen en een bezoeker snel haar mutsje opzette omdat ze niet zonder haar in beeld wilde komen. Wanneer iemand zich comfortabel genoeg voelt om zijn of haar muts af te zetten, dan moet ik dat niet met mijn camera verstoren. Ik hou daar nu rekening mee.

Tegelijkertijd is er veel dat ik heb meegenomen uit de journalistiek. De vaardigheid om de juiste woorden te kiezen bijvoorbeeld. In de communicatie hier is dat erg belangrijk. Strijden tegen kanker, dat zeggen we niet. Kanker is geen gevecht met winnaars en verliezers. We willen echte steun bieden, ook als het niet meer goed komt. Dat betekent soms moeilijke gesprekken durven aangaan; iets wat ik als journalist heb geleerd.

Lange tijd dacht ik dat ik alleen in de journalistiek gelukkig zou kunnen zijn, maar nu ben ik blij dat het leven me in een nieuwe context gelokt heeft. De journalistiek was een killere werkomgeving, vaak was het ieder voor zich. Ik hield dat vol dankzij mijn toenmalige vrijwilligerswerk bij zorghotel Villa Rozerood, waar ik na mijn uren kinderlandbouw verzorgde voor ernstig zieke kinderen. Nu is het omgedraaid: ik werk in een warme omgeving en schrijf naast mijn job nog wel eens een stuk.’ (SF)



© PN

De Raad voor de Journalistiek is opnieuw samengesteld. **Hubert Van Humbeeck** (*Knack*) is herverkozen tot voorzitter, **Tim Pauwels** (VRT) is ondervoorzitter. Nieuwkomers in de Raad zijn **Philip Heymans** (VRT), **Jan Lippens** (FL *Knack*), **Jean-Paul Mulders** (FL), **Jonas Muylaert** (News City), **Ine Renson** (*De Standaard*) en **Ine Philippe** (VRT-publiekswerking).

De volledige samenstelling van de nieuwe Raad voor de periode 2023-2027 vind je op www.rvdj.be.

Humo verliest opnieuw een monument. **Daan Delannoy** is overleden, 81 lentes oud. Hij was 30 jaar lang erkend beroepsjournalist en bleef sinds zijn pensioen in 2003 tot op het eind trouw VVJ-erelid. Bij *Humo* specialiseerde Daan zich in wetenschapsthema's. (Ex-)collega Guido Van Meir in zijn in memoriam: 'Als één van de eersten - zeker op de *Humo*-redactie - was hij op de hoogte van de ernst van het broeikaseffect, toen wij ons nog zorgen maakten over de mogelijke intrede van een nieuwe ijstijd.'

Menig journalist krijgt tegenwoordig te maken met fysieke of verbale agressie, maar journalisten die berichten over de klimaatwende lopen vandaag extra risico. Tot die vaststelling komt de Europese Federatie van Journalisten (EFJ). In 2022 kwamen er bij het Europese

ONDER EMBARGO

meldpunt **Mapping Media Freedom** 18 meldingen binnen van geweld tegen klimaatjournalisten. Dat ging uit van zowel staatsdiensten als private bedrijven. Diverse journalisten klagen aan dat ze te snel op een hoop worden gegooid met klimaatactivisten. De EFJ eist meer veiligheid en vrijheid voor de betrokken journalisten.



© VRT

Bij de VRT is **Bert Lauwers** de nieuwe nieuwsombudsman. Hij werkt al sinds 1996 voor de nieuwsdienst, en zetelt sinds 2019 ook in het VVJ-bestuur. Zijn plaats daar komt nu vacant. De vorige VRT-nieuwsombudsman, **Tim Pauwels**, ging intussen aan de slag als coördinator van de binnenland-redactie.



© PN

Brecht Decaestecker (44) is niet langer hoofdredacteur van *Het Laatste Nieuws*. Drie jaar na zijn aanstelling daar drukt hij tijdelijk de pauzeknop in. Eerder was Brecht actief bij *Het Nieuwsblad*, *De Morgen* (als adjunct-hoofdredacteur) en VRT NWS (als digitaal hoofdredacteur). **Dimitri Antonissen**, tot nu adjunct-hoofdredacteur bij *HLN*, rijdt het gat voorlopig dicht.

Pascal Kerkhove vertrekt dan weer bij Roularta, waar hij redactiedirecteur was van *De Krant van West-Vlaanderen* en *De Zondag*. **Bart Casteleyn** neemt zijn taken over. Hij is intussen drie jaar aan de slag als hoofdredacteur van *Krant van West-Vlaanderen*.

Bij Vlaams minister van Media **Benjamin Dalle** (CD&V) is

woordvoerder **Tom Demeyer** weg. Hij keerde terug naar netbeheerder Elia als senior public affairs. Op het kabinet Media wordt hij opgevolgd door **Filip Van der Elst**.

Jammer maar helaas: het KMSKA verleent niet langer automatisch toegang aan beroepsjournalisten die hun perskaart voorleggen. Voortaan wordt enkel nog gratis toegang verleend aan journalisten 'in een professionele context', aldus PR-verantwoordelijke **Lore Jans**. 'Dat kan gaan van prospectie of onderzoek tot een volwaardig artikel. Deze press policy helpt ons het overzicht te bewaren van welke media het KMSKA bezoeken en hoe hen een mooie ervaring te bezorgen.' Geïnteresseerde journalisten kunnen steeds met Lore Jans (mobiel 0476 23 94 73) contact opnemen bij vragen of om een bezoek te plannen.

Dat de Vlaamse mediahuizen maar moeizaam de vergoedingen van hun freelancejournalisten aanpassen aan de stijgende levensduurte is bekend. Daarover trok de VVJ dan ook de Vlaamse bewindslui aan de mouw, die nu eenmaal overheidssteun toestoppen aan die bedrijven. De **N-VA**-fractie in het Vlaams Parlement toonde zich niet meteen aangesproken. Volgens N-VA is 'een correcte verloning in de eerste plaats een zaak tussen freelancejournalisten en werkgevers. Freelancejournalisten zijn als zelfstandigen hun eigen baas en kunnen zodoende hun eigen prijzen bepalen.'

De VVJ liet N-VA weten dat dit beeld hoegenaamd niet aan de realiteit beantwoordt. Het zijn wel degelijk de mediahuizen die heel eenzijdig vergoedingen en andere werkvoorwaarden vastleggen. En via haar mediasteunbeleid kan de Vlaamse overheid die mediahuizen ook responsabiliseren ter zake.

De Leuvense Persclub heeft zijn jaarlijkse Hugo De Keyserprijs - dat is een prijs voor lokale maatschappelijke verdiensten - toegekend aan het Inloophuis voor mensen met kanker. Dat is een initiatief van **Griet Van der Perre** onder meer, ook nog bekend als woordvoerder van voormalig Justitieminister **Melchior Wathelet** (PSC, vandaag CDH) en de KULeuven. In haar laudatio loofde **Ine Gillis** (Belga) de huiselijkheid en menselijke warmte van het project.

Bij de prijsuitreiking in het Leuvense stadhuis werd ook een hommage gebracht aan **Guy Missotten**, ex-journalist van onder meer *De Streekkrant*, *Passe-Partout* en *Leuven Actueel*. **Bart Mertens**, regioverslaggever van *HLN*, haalde mooie herinneringen boven aan de

legendarische journalist, die in de zomer van 2020 overleed.

Zoek **Lars Godeau** niet langer bij Mediahuis/*Het Nieuwsblad*, hij gaat werken voor DPG Media/*Humo*.

Laurens Bouckaert, die tot nu freelancete voor *Business AM*, gaat in loondienst bij *Trends*.

En **Bart Vereecke**, die freelancete voor *Knack*, *Trends* en *MO**, verlegt zijn beroepsactiviteiten naar het onderwijs.

Jens Lemant heeft de VRT, waar hij 12 jaar actief was, gewisseld voor regiozender(s) Focus-WTV.

En wie op zoek is naar **Pascal Vranckx**, moet evenmin nog op de VRT zijn, wel bij de Gentse regiozender AVS. Maar in tegenstelling tot wat we in ons vorig nummer melden, is Pascal daar intussen al langere tijd actief.

Acht onafhankelijke media hebben de krachten gebundeld in een gezamenlijke weekendniewsbrief, **Zuurstof op Zaterdag** genaamd. In de nieuwsbrief, een initiatief van De Deeluitgeverij, biedt elk medium één gratis stuk aan. Deelnemers aan het project zijn *Apache*, *De Wereld Morgen*, *EOS Wetenschap*, *Folio*, *Lava Media*, *MO**, *Pasar* en *Samenleving & Politiek*.

De driedelige Canvas-documentaire *'De kaping van de Pompei'* heeft de

driejaarlijkse persprijs van **Advocaat.be** - zeg maar prijs voor beste gerechtsjournalistiek - weggekaapt. 'De documentaire illustreert zeer goed hoe een rechtstaat werkt', aldus **Sofie Demeyer**, woordvoerder van Advocaat.be. 'De makers gingen daarnaast heel genuanceerd tewerk. Zo hebben ze ook de kant van de daders, de Somalische kapers, bijzonder respectvol belicht.'

'De kaping van de Pompei' is gemaakt door productiehuis Diplodokus. Als tweede beste werd *'De Coke Lijnen'* gekozen, een reeks van **Lars Bové** en **Piet Depuydt** in de krant *De Tijd*. Op de derde plaats in de rangschikking eindigde *'De zaak Carlo'*, een reportage op Pano/VRT van **Dirk Leestmans**.

Bij het overlijden van Jan de Winter

Op 1 februari is oud-hoofdredacteur Jan de Winter van de voormalige krant *De Lloyd* in Antwerpen overleden. Hij werd 90 jaar. Jan de Winter was decennialang een van de bekendste journalisten in de Scheldestad. Enkele jaren na de Tweede Wereldoorlog begon hij op jonge leeftijd zijn loopbaan bij het socialistische dagblad *Volksgazet*, dat toen onder leiding stond van BSP-kopman Jos Van Eynde. Jan de Winter werd er redacteur en specialiseerde zich in maritieme verslaggeving, met bijzondere aandacht voor de ontwikkeling van de Antwerpse haven. Die specialisatie zou hem goed van pas komen na het faillissement van *Volksgazet* in het najaar van 1978.

De Winter werkte enige tijd als zelfstandig redacteur en kon dan aan de slag bij de nv Antwerpse Lloyd. Hij werd er hoofdredacteur van de Nederlandstalige krant *De Lloyd*, dagblad met bijzondere aandacht voor transporteconomie en maritieme activiteiten. Dat bleef zo tot aan zijn pensioen. Jan de Winter was ook zeer actief in diverse verenigingen van beroepsjournalisten. Zo



De redactie van *De Lloyd* met Jan de Winter links bovenaan © Philippe Vandoooren

was hij jarenlang bestuurslid van de afdeling Antwerpen-Limburg van de Algemene Belgische Persbond, die later zou opgaan in de Algemene Vereniging van Beroepsjournalisten in België (AVBB) (met thans voor Vlaanderen de VVJ). Begin jaren negentig was Jan de Winter vier jaar voorzitter van de afdeling Antwerpen-Limburg van de AVBB.

Hij was ook één van de initiatiefnemers van een perscentrum in Antwerpen. Toen in 1986 de vzw Antwerps Pershuis werd gesticht, trad de Winter aan als ondervoorzitter. Hij zette zich vele jaren in voor de verdere

ontplooiing van het pershuis tot internationaal perscentrum. Eén van de destijds in het perscentrum gevestigde verenigingen was de European Shipping Press Association (ESPA) en ook daarvan was Jan de Winter vele jaren bestuurslid.

Dankzij de hulp van zijn echtgenote kon Jan de Winter tot aan zijn dood vlakbij de Groenplaats in Antwerpen blijven wonen, op een bovenverdieping van het hoofdgebouw van de vroegere Antwerpse Lloyd. Ondanks zijn hoge leeftijd kwam zijn overlijden onverwacht. **RAYMOND DE CRAECKER**

Algemene Vergaderingen inclusief bestuursverkiezingen!

VVJ - AVBB

ZATERDAG 25 MAART 2023 VANAF 10 U

9.30 ONTHAAL

10u ALGEMENE VERGADERING AVBB

1. Activiteitenverslag 2022, voorgesteld door de covoorzitters
Debat over actuele dossiers
2. Financiën: rekeningen 2022 en begroting 2023, voorgesteld door de algemeen secretarissen; kwijting van de bestuursleden
3. Varia

11u ALGEMENE VERGADERING VVJ

1. Activiteitenverslag 2022, voorgesteld door de voorzitter
Debat over actuele dossiers
2. Financiën: rekeningen 2022 en begroting 2023, voorgesteld door de secretaris-penningmeester; kwijting van de bestuursleden
3. Bestuursverkiezingen
4. Varia

Wie zich kandidaat wil stellen voor een bestuursmandaat bij de VVJ en desgevallend de AVBB kan dit doen met een e-mail aan het VVJ-secretariaat (info@journalist.be) tot uiterlijk maandag 20 maart 2023.

Meer info bij

- Pol Deltour: pol.deltour@journalist.be of 0478 38 10 33
- Charlotte Michils: charlotte.michils@journalist.be of 0494 44 54 91

**Bestuursverkiezingen VVJ & AVBB
voor de periode 2023 - 2027**

OPROEP TOT KANDIDAATSTELLING

Op 25 maart 2023 zal de AV van de VVJ onder meer een nieuwe Bestuursraad verkiezen voor de komende vier jaar.

De Raad van Bestuur van de VVJ omvat minstens 7 en maximaal 21 bestuursleden.

De AV verkiest

- een voorzitter
- een ondervoorzitter
- een secretaris en een penningmeester: beide functies kunnen door één persoon worden vervuld
- maximaal 18 andere bestuursleden, waarbij zoveel mogelijk representativiteit wordt nagestreefd van de diverse beroepsgroepen, mediabedrijven en regio's:
dagbladjournalisten / magazinejournalisten / omroepjournalisten (publiek / privaat / regionaal) / persagentschapjournalisten / online-journalisten; loontrekkenden / freelancers; redacteurs / beeldjournalisten (persfotografen / cameralui); regio's Antwerpen / Brussel-Brabant / Limburg / Oost-Vlaanderen / West-Vlaanderen

De Raad van Bestuur van de AVBB omvat minstens 8 bestuursleden, paritair verdeeld over VVJ en AJP. Deze leden worden voorgedragen door de respectievelijke AV's.

De voorzitter en de ondervoorzitter behoren tot een verschillende taalrol, net zoals de secretaris en de penningmeester.



Vlaamse Vereniging
van Journalisten

AVBB Algemene vereniging
van beroepsjournalisten
in België
ERKENDE BEROEPSUNIE